Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Lajosmizse Város Önkormányzata

LAJOSMIZSE

HEP 2023-2028.
Felülvizsgálva: 2025. június ….

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai 8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 11
1. Jogszabályi háttér bemutatása 11
2. Stratégiai környezet bemutatása 11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 22
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 53
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 59
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 66
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 70
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 72
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 73
10. A HEP IT részletei 73
1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 73
2. Jövőképünk 74
3. Megvalósítás 95
4. Elfogadás módja és dátuma 99

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, (Ebktv.) és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40 § (1) bekezdés 28. pontja alapján kibocsátott 2021. július 1-től hatályos a Belügyminisztérium által elkészített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" című dokumentummal Lajosmizse Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében szükséges feladatait. Az önkormányzat az Ebktv. 31. § (2) bekezdése alapján e programmal összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más dokumentumait,[1] és a HEP elkészítésébe bevonja partnereit, különösen a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit.

A település bemutatása

A város a hajdani Ős-Duna törmelékkúpján települt, határában ligetes, erdős táj volt. A homok területi megnövekedése csak későbbi természeti események következménye. Lajosmizse területén már a bronzkorban éltek emberek. Honfoglalás kori leletek kerültek elő Bene területéről. Az első településeket a tatárjárás után a kunok létesítették. A kunok szervezetileg hét úgynevezett széket alkottak, ezek egyike volt Mizseszék, amely egyben székkapitánysági székhely is lett. A legenda szerint nevét IV. Kun László király utolsó nádoráról, a mohamedán Mizsétől kapta. Mizseszék kőtemplommal is rendelkezett, amelynek ma már csak a - helyi védett műemlékké nyilvánított - romjai láthatók.

A település Mátyás királlyal való kapcsolatát egy 1469-es oklevél bizonyítja, melyben felmenti a mizsei kunokat a kamarahaszna-adó fizetése alól. A török hódoltság éveiben először Bene, majd Lajos és Mizse is elnéptelenedett, a meghódított területek török tisztek birtokába kerültek, akik ezeket a pusztává lett területeket bérletek formájában hasznosították.
Nagykőrösi, kecskeméti gazdák béreltek legelőket, kerteket, majd a török kiűzése után a Habsburg-ház használta a területet. A gazdasági hasznosítás továbbra is bérletek formájában történt, csak az addigi bérlők mellett megjelenik Jászberény is. Mária Terézia engedélyével 1745-ben az eladott területek lakossága az akkori tulajdonosoknak, a Pesti Invalidusoknak a vételárat visszafizette, megváltotta (redemptio), a területeknek ettől az időtől számítódik a jászokkal, Jászberénnyel való szorosabb kapcsolata.

A lakosság növekedése következtében 1877-ben történik meg az önálló településsé válás Jász-Lajos-Mizse néven. Az új község lakói legnagyobb részben Jászberényből települtek ki, de érkeztek Jászladányból is betelepülők. A népesség egyre nő, 1890-ben már 7000 lakost számlálnak és határában 539 tanyát. 1895-96-ban megépül a római katolikus, 1903-ban a református templom. A vasúti közlekedés a falu és a főváros között 1889-ben, Kecskemétre 1905-ben indult meg. 1908-ban a településen keresztül köves út épült, az E-5-ös utat 1934 októberében adták át a forgalomnak.

[1] Különösen ide tartozik a Költségvetési rendelet, Gazdasági program, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció, Integrált Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

Lajosmizse nevének mai formája 1902-től van érvényben. A II. világháború idején a községet kiürítették. A falusi lakosság nagy része elhagyta otthonát. A harcok során néhány ház megsérült, több a tűz martaléka lett.

A nagyközségi rangot 1970-ben nyerte el, a városi rangot 1993-ban kapta meg településünk.

A város védettség alá helyezett természeti területekkel és értékekkel büszkélkedhet.

Lajosmizse Duna-Tisza közén, a kiskunsági tájegységen, a Homokhátság északi részén helyezkedik el, mely **rendkívül kedvező** mind földrajzi, mind közlekedési szempontból, hisz a megyeszékhelytől (Kecskemét) 16 km-re, a fővárostól pedig 70 km-re fekszik, kapcsolatukat a város gazdaságát jelentősen meghatározó M5-ös autópálya nyomvonala biztosítja.

1.. ábra Lajosmizse elhelyezkedése Magyarországon és a Kecskeméti járásban

Közigazgatásilag Bács-Kiskun vármegyéhez, ezen belül pedig a Kecskeméti járáshoz tartozik, melynek második legnépesebb városa. Állandó népessége a TEIR adatai szerint 2023.12.31. napján 11.659 fő volt.

A város területe 164,66 km², ebből a belterületi rész 5 km², a külterület 158,8 km², a zártkert 0,84 km².
Népsűrűsége 2011-ben 67,1 fő/km2 volt, mely alacsonyabb az országosnál (106,8 fő/km2), viszont magasabb, mint Bács-Kiskun megyéé (61,6 fő/km2), és 2001-hez képest (66,9 fő/km2) növekedést mutat.

Gazdaság:

Lajosmizse gazdasági szerkezetét tekintve megállapítható, hogy a mezőgazdaság az elmúlt időszakban a többi szektorhoz képest visszaszorult, de még így is jelentős súllyal bír. Jellemző a takarmánynövények termesztése, kertgazdálkodás, de az állattartás is megtalálható.
Ipar tekintetében a város stabil lábakon áll, hisz nehézipari-, könnyűipari-, élelmiszeripari- és építőipari cégek is képviseltetik magukat, a **vonzó gazdasági környezet** miatt stabil vállalati szint jellemző.

Közműellátás:

A város közműellátása jónak tekinthető.

Infrastruktúra:

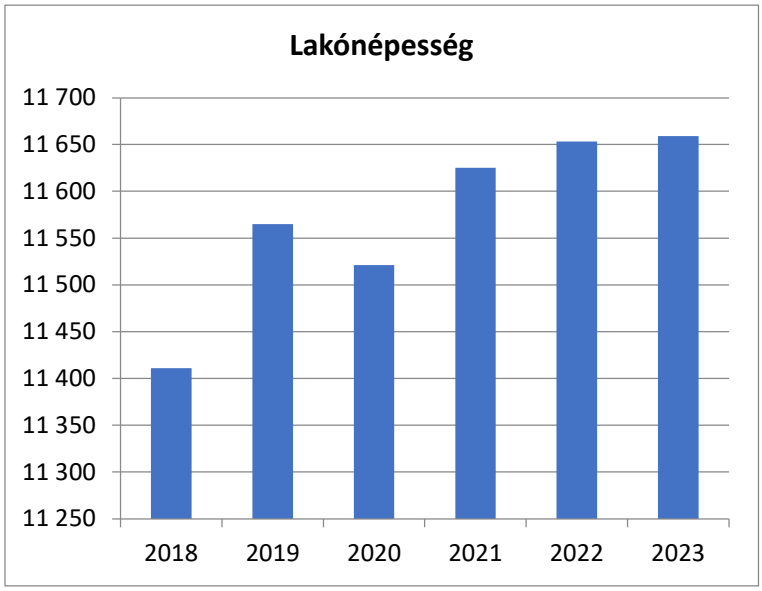
Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (továbbiakban: TEIR) legfrissebb adatai szerint, 2018-ban Lajosmizsén a települési kiépített utak és közterek hossza 63 km volt. A várost hálós utcaszerkezetű belterület jellemzi, melyet kertvárosias és falusias lakóterületek alkotják. A belterületet szórvány jellegű tanyavilág övezi.
A kiépített út és közterület területe 306.000 m^2 volt összesen. A kiépítetlen út és közterület hossza 248,2 km. Lajosmizse szórványos tanyarendszere miatt a dűlő utak sűrűn hálózzák be a település közigazgatási területét. Jelenleg ezek jelentős része még földút. A kiépített kerékpárút, közös

gyalog- és kerékpárút hossza 9,3 km a településen, a járdák hossza pedig 76,2 km-t tesz ki. Ezek az értékek az elmúlt időszakban jelentősen nem változtak.

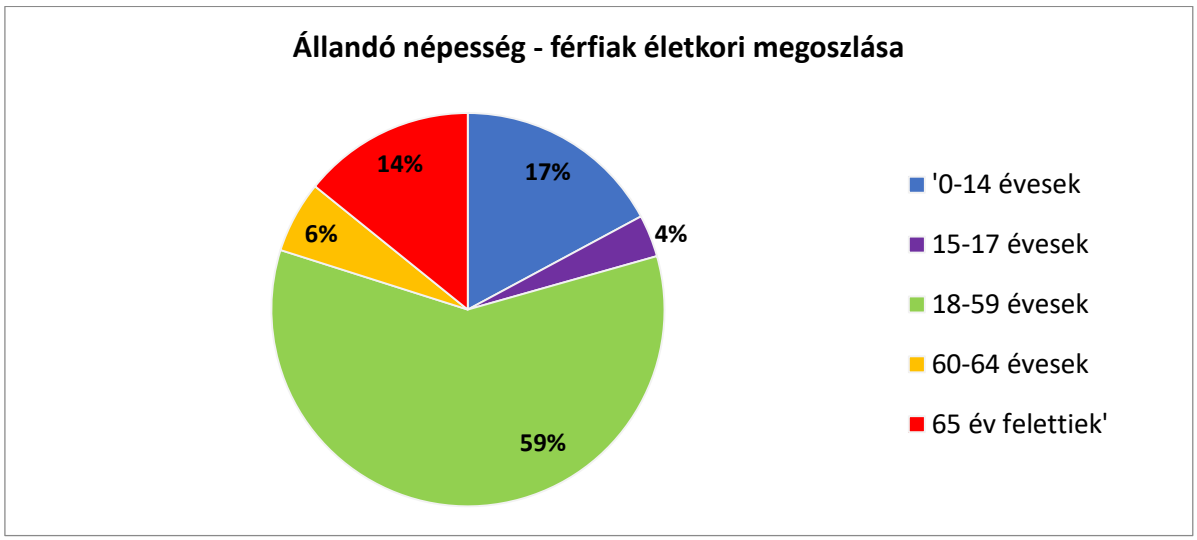
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	**Fő** (TS 001)	**Változás**
2018	11 411	bázis év
2019	11 565	101,35%
2020	11 521	99,62%
2021	11625	100,90%
2022	11 653	100,24%
2023	11 659	100,05%

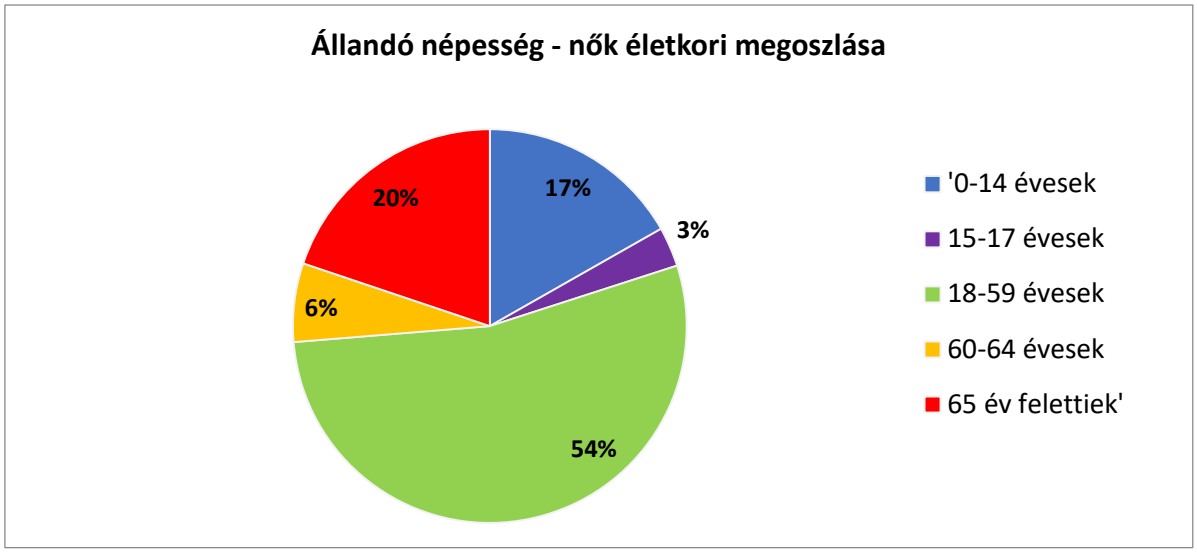
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség száma a 2016-2021. időszakban jelentős mértékben nem változott, folyamatos csekély mértékű növekedést mutat.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021) (diagrammon ábrázolva)

A állandó népesség összetétele szempontjából vizsgálva a 18-59 éves férfiak aránya továbbra is magasabb, ezt követően a tendencia megfordul, a 65 év feletti korosztályban magasabb a nők száma.

3. számú táblázat - Öregedési index

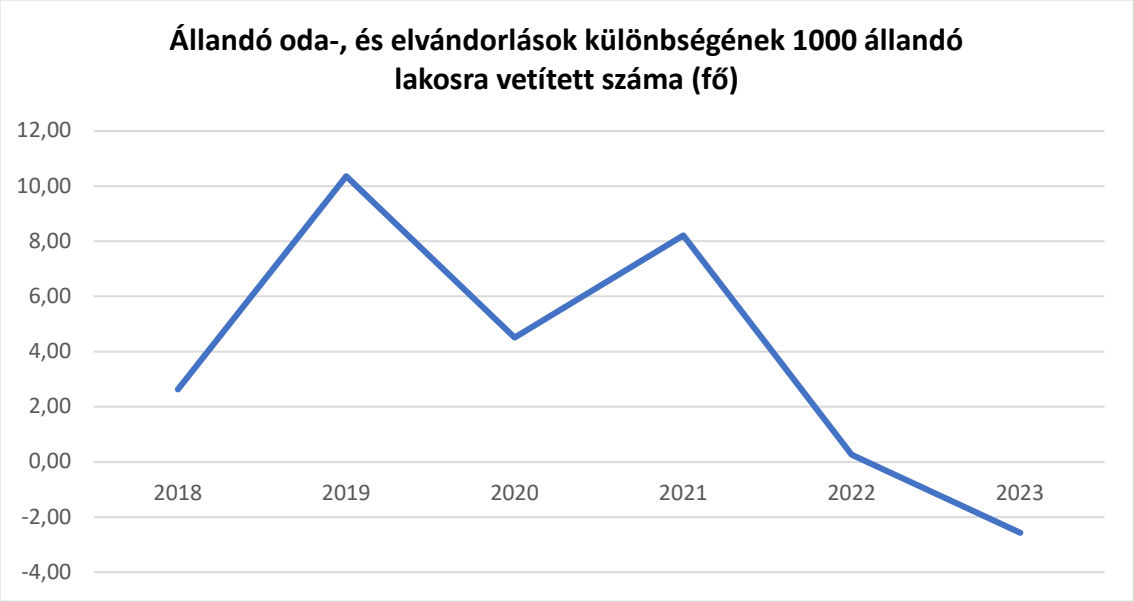
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	1 939	1 998	97,05%
2019	2 006	2 030	98,82%
2020	2 042	2 026	100,79%
2021	2 075	2 069	100,29%
2022	2 123	2 067	102,71%
2023	2 127	2 051	103,71%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index-et bemutató táblázatból jól látható, hogy a település még mindig fiatalos szerkezetű.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)** (TS 031)
2018	2,63
2019	10,36
2020	4,50
2021	8,21
2022	0,26
2023	-2,57

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások nagyságrendje hektikus változást mutat, de a bevándorlások száma átfordult negatívba, amely azt jelenti, hogy az elvándorlások száma magasabb.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	**Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)** (TS 032)
2018	-2,63
2019	-1,83
2020	-7,02
2021	-3,63
2022	-3,87
2023	-2,49

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás/fogyás mutatószámában egyirányú tendencia figyelhető meg, az elmúlt három évben egyenletes csökkenés tapasztalható.

Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Lajosmizse Város Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)[2] által:

- diszkriminációmentességet,[3]
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,[4]

[2] 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.
[3] 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.
[4] 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek, e) pont.

- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, [5]
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.[6]

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzási képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely öt célcsoportot említ – a cél elsősorban hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyeinek javítását célozza minden településen. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét. A HEP-ek nem mellékesen létrehoznak egy a minisztérium számára hasznosítható értékelési rendszert az egyes HEP-ek összehasonlíthatósága által, különösen akkor, ha az önkormányzatok a HEP-ek tartalmi kereteit nem változtatják meg. A HEP alkalmat és lehetőséget teremt helyi együttműködések generálására, és elősegíthetik az önkormányzatok közötti megállapodások megkötését is. A HEP-ek kimondott célja az MNTFS és más felzárkóztató programok érvényre juttatása statisztikai adatok és a mentorok személyes támogatása által is.[7]

A HEP helyzetelemző részének céljai:

„A dokumentum egységes kormányzati stratégiai keretbe foglalja a társadalmi felzárkózás szempontjából meghatározó hazai részstratégiákat, így a „Legyen jobb a gyermekeknek!" startégiát, az Új roma stratégiát, valamint az ezek végrehajtását szolgáló szakpolitikai eszközöket."[8]

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.[9] E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT céljai:

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza. Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.[10] További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

[5] 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.
[6] 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba) pont.
[7] MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).
[8] MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA (MNTFS) 2030.
[9] 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.
[10] Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.[11] A felzárkózás-politika helyi szintű lábaként 2013-tól kialakult a HEP-ek elkészítésének rendszere. Célja, hogy a településeken élő, esélyteremtés szempontjából támogatásra szoruló társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, fogyatékkal élő személyek, nők és az idősek – helyzete és életminősége javuljon.[12]

[11] Alaptörvény XXV. cikk.
[12] MNTFS 2030.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország nemzetközi és szupranacionális jogból származó kötelezettségeire, és a nemzeti hagyományokra való tekintettel, az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdítása nemzeti feladat. Az Alaptörvény különösen a II. cikk, és a XV. cikk (4) pontjára való tekintettel „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti." A HEP elkészítésének kötelezettségét az Ebktv. 31. § (1) bekezdése tartalmazza. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete tartalmazza.[13] A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni más, az esélyegyenlőséget érintő jogszabályra is, különösen:

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybecsenghetnek. Nemzetközi[14] célkitűzések:

1. **Nincs szegénység**
2. **Nincs éhség**
3. **Jó egészség és jó közérzet**
4. **Minőségi oktatás**
5. **Nemek közötti egyenlőség**
6. Tiszta víz és higiénia
7. Megfizethető és tiszta energia
8. **Tisztességes munka és gazdasági növekedés**
9. Ipar, innováció és infrastruktúra
10. **Csökkentett egyenlőtlenség**

[13] 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet

[14] Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

11. Fenntartható városok és közösségek
12. Felelősségteljes fogyasztás és termelés
13. Klíma akció
14. Élet a víz alatt
15. Élet a szárazföldön
16. **Béke, igazságosság és erős intézmények**
17. **Partnerség a célokért**

Szupranacionális[15] célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.[16] Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő jövedelmű, oktatási hátterű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűség**et pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve. a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030., 2024. évi kiegészítése, amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

I. Születés és gyermekkor
II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
IX. A stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást az MNTFS-en kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmaznak:

1. Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia Tervezet (2025-2036)
2. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
3. Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-
4. Új Roma Stratégia (2019-2030)
5. Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

[15] Forrás : Területi Agenda 2030.
[16] Forrás : Területi Agenda 2030 : Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos átállási mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa releváns következtetései.

6. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2034)
7. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2024–2034)
8. Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
9. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) [17]

1. Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia Tervezet (2025-2036)

A dokumentum egyeztetés alatt áll.

2. „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

3. Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

4. Új Roma Stratégia (2019–2030) (A stratégia csak a határozatban megjelölt településeket érinti)

A Kormány 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozata az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról című dokumentumban a) megállapítja, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum (a továbbiakban: Stratégia) intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat; b) felhívja a miniszterelnöki biztos kinevezéséről szóló 3/2019. (IV. 18.) ME utasítással kinevezett miniszterelnöki biztost (a továbbiakban: miniszterelnöki biztos) és a belügyminisztert, hogy a Stratégia tervezetét egészítsék ki a 2021–2027-es európai uniós tervezési ciklus forrásfelhasználásának feltételeiről szóló elemekkel. Felelős: miniszterelnöki biztos belügyminiszter Határidő: a feltételek ismertté válását követő 90. nap 2. A Kormány a) egyetért azzal, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Felzárkózó települések” programjában kijelölt 30 település mellett Csörög, Monor és Nagybárkány településeken fejlesztési programot indítson, valamint felhívja a belügyminisztert, hogy a miniszterelnöki biztos együttműködésével és az érintett miniszterek bevonásával gondoskodjon e három településnek a „Felzárkózó települések” programjába történő bevonásáról a következő fejlesztési feladatok megvalósításával: aa) Csörög településen közösségi tér kialakítása, komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások kiszélesítése, valamint a gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, ab) Monor Tabán városrészében felújítás alá eső

[17] Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

házak, illetve a közfürdő állapotának felmérése, az ingatlanok tulajdonjogi helyzetének rendezése, lakások vásárlása, a településrész képének, lakhatási viszonyainak javítására infrastrukturális beruházások kivitelezése, ac) Nagybárkány településen komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztést célzó infrastrukturális fejlesztés és programok indítása; Felelős: belügyminiszter miniszterelnöki biztos érintett miniszterek Határidő: azonnal b) felhívja a belügyminisztert, hogy tegyen javaslatot a „Felzárkózó települések" hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott települési körből a bevonásra javasolt következő 30 településre.

Lajosmizse Város ezen programban nem került megjelölésre sem a már a bevont sem a később bevonni kívánt települések listájában.

5. Az Országgyűlés 88/2009. (X. 29.) OGY határozata a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról

Nemzeti Ifjúsági Stratégia Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg.

6. Idősügyi Nemzeti Stratégia (INS) az I. ütemterv 2010–2022-ig, a II. 2023–2034-ig tart.

A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról című dokumentum az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg az idősügyi stratégia célkitűzéseihez szükséges kormányzati beavatkozási feladatokat. Az életkor meghosszabbodásával a népesség egyre nagyobb arányát alkotó idős generáció mind erőteljesebb társadalmi hasznosságának előmozdítása fontos feladat, megkerülhetetlenül fontos cél. Az idősekről való gondolkodás felöleli a jogbiztonság, kommunikáció, nyilvánosság, képzés, élethosszig tartó tanulás, egészségügy, rehabilitáció, mentális egészség, szociális ellátások, nyugdíjügy, foglalkoztatás, kultúra-közművelődés, sport-rekreáció, strukturált szabadidő-eltöltés, esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, életútmodell, önkéntesség, generációk közötti együttműködés területeit és kapcsolódási pontjait. A stratégia prioritásai:

1. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbéletűség Társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen

A Stratégiában megfogalmazottak rámutatnak arra, hogy fokozni kell az érintettek bevonását és az e céllal történő együttműködések fejlesztését a különböző szektorok (kormányzati, nonprofit, for-profit, informális közösségek), a különböző szakpolitikák és különböző szolgáltató partnerek között. A társadalmi szemlélet változtatása azért is szükséges, hogy csökkenjen az idősekkel szembeni negatív sztereotípiák térnyerése.

2. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség

A Stratégia lényege egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödésről való gondolkodásban lényeges a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása.

3. Élethosszig tartó fejlődés, törekvés az életöröm, az autonómia megőrzésére és az önmegvalósításra

Az idősek számára képzésekkel is biztosítani kell az önellátás és az életminőségük megőrzésével kapcsolatos ismereteket. Meg kell teremteni a feltételeit az élethosszig tartó tanulásnak, az önsegítés lehetőségeinek és az önkéntesség szélesebb körű kiépítésének, a generációk közötti együttműködés lehetőségeinek bővítését is.

4. Biztonság és megfelelő életminőség, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása, az emberi méltóság megőrzése és a funkcionális önállóság elősegítése

Az idős emberről a maga emberi teljességében kell gondolkodni. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére kell fordítani és nem szabad kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra leszűkíteni. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az időskorúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az időskorú személyeknek egyénenként eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak. Az időseknek úgy kell hozzáférniük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van" elv érvényesítése). Az idősek számára minőségi szempontok alapján is ismereteket kell nyújtani a szolgáltatások biztonságáról, megbízhatóságáról, hozzáférhetőségéről és felhasználóbarát voltukról.

5. Aktivitását és függetlenségét, társadalmi presztízsét megőrző idősödő és idős ember

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind megelőző (pro-aktív), mind a jelenlegi helyzetre választ adó (reaktív) megközelítéseket tartalmaznak. A Stratégiában foglaltak megvalósítása a társadalom valamennyi csoportját érinti – a fiataloktól a nagyon idősekig. A Stratégiában megfogalmazott időspolitika megvalósítása lehetővé teszi az idősek önbecsülésének növelését, méltóságának megóvását, valamint a társadalom többi korcsoportja részéről az idősekkel szembeni tisztelet növelését.

7. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2024–2034)

A Kormány 1291/2013. (VII.19.) sz. Korm. határozatával fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról szóló stratégiáját, mely Bács-Kiskun Vármegye tekintetében különös jelentőséggel bír.
„A Stratégia eredményessége szempontjából kulcsfontosságú, hogy kellően rugalmas keretet teremtsen a bűnmegelőzés számára annak érdekében, hogy gyorsan és hatékonyan tudjon reagálni a társadalmi, gazdasági, jogszabályi és technológiai változásokra és kihívásokra (például új típusú, jellemzően online térben megvalósuló bűncselekmények).
Mindezekből következik az NBT küldetésének azon fontos eleme, hogy állandó szakmai programja, hosszú távú céljainak következetes megvalósítása mellett képes legyen gyorsan reagálni a környezet változásaira, és ebben hatékonyan segítse partnereit is. Ebből adódóan a Stratégia középtávra tervezve, tíz évre jelöli ki a bűnmegelőzés fő prioritásait, az intézkedési tervek pedig lehetővé teszik, hogy a társadalomban bekövetkezett változásokra tekintettel alakítsa ki beavatkozásait.
…..
Az ország közbiztonsága és nyugalma egyben nemzetgazdasági érdek. A közbiztonság befolyásolja az ország nemzetközi megítélését és ösztönző tényezőként hat mind a turizmus, mind a külföldről érkező befektetések tekintetében. A magas szintű közbiztonság életminőségre gyakorolt hatása pedig jótékonyan hathat a demográfiai mutatók alakulására.
A bűnözés és más társadalmi devianciák közös gyökerei és reprodukciós folyamatai miatt a bűnmegelőzés tevékenysége nem szűkíthető le a nyomozóhatóságok vagy a büntető igazságszolgáltatás intézkedéseire. A bűnelkövetővé válás rendkívül összetett folyamat, amelynek gyökerei számos ponton kapcsolódást mutatnak más deviáns viselkedésekkel. Ennek értelmében a bűnmegelőzési politikát a kriminálpolitika részeként más szakpolitikákkal, különösen a társadalompolitikával összhangban kell kialakítani.
Mindezek következtében a Stratégia hozzájárul a gazdasági fejlődéshez, a piac biztonságos működéséhez, a bűnözés okozta erkölcsi és anyagi károk mérsékléséhez, a társadalmi egyenlőséghez és jóléthez. A bűnmegelőzési intézkedések költségeit olyan befektetésnek kell tekinteni, amelynek hozama a közbiztonság még további javulása mellett a társadalom egyéb szegmenseiben is tetten érhető, hiszen minden olyan intézkedés, amely csökkenti a bűnelkövetővé válás valószínűségét, csökkenteni fogja más deviancia és társadalmi probléma, például

alkoholizmus, hajléktalanság, kapcsolati erőszak stb. valószínűségét is. Tehát a komplex és holisztikus bűnmegelőzési szemlélet érvényesülésének számos, a bűnelkövetésen túlmutató előnye is van."

8. Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogyatékosságügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt, hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.
Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy egyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben.
Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelnyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviseletét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

9. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021–2030) [18]

1. Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának további támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:

a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése
- az atipikus foglalkoztatási formák – különösen a munkáltatók körében - népszerűsítésével; továbbá hazai és uniós pályázati programokkal, kedvezményekkel, illetve a Családbarát Munkahely pályázati program kibővítésével;
- a nők és férfiak igényeinek, illetve az atipikus foglalkoztatási formák alacsony volta okainak kutatással történő felmérésével, a KINCS bevonásával;
- Sikeres pályázatnak köszönhetően 2020. július 1-től egy 18 hónapos Strukturálisreform-támogató program (SRSP) keretében a nemek közötti foglalkoztatási különbségek elemzése valósul meg, illetve a kutatás vizsgálni fogja, hogy a meghozott intézkedések ellenére miért alacsony továbbra is a nők munkaerőpiaci részvétele. A projekt új intézkedések kidolgozását is magában foglalja.
- a kutatás eredményének figyelembevételével szükséges intézkedések kidolgozása, a munkáltatói és munkavállalói eltérő érdekek összehangolásával;
- a kisgyermekes nőknek és férfiaknak lehetőség megteremtésével, hogy hosszabb ideig és rugalmasabban vehessék igénybe az atipikus foglalkoztatási megoldásokat;
- az atipikus foglalkoztatási formákban dolgozók arányának növelésével.

b) A nők „láthatatlan", „fizetetlen" munkájának fokozott elismerése
- figyelemfelhívó kampánnyal;
- a nők és férfiak „fizetetlen" munkában való részvételének vizsgálatával;
- az ápolási feladatok (beteg vagy idős hozzátartozó ápolása) kutatásban való vizsgálatával;
- nagyszülői feladatok fokozott elismerésével.

c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében

[18] Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

- a gyermekgondozási idő alatti, a munkahellyel illetve szakmai civil szervezetekkel való kapcsolattartást támogató programokkal/pályázatokkal;
- a férfiak családi szerepének kutatásával a KINCS bevonásával;
- a nők-férfiak közötti munkamegosztás támogatásával.

d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás munkahelyi, vállalati bölcsődék és óvodák számának növelésével figyelembe véve a meglévő óvodák kapacitását;

- a gondozási feladatokban résztvevők támogatásával.

e) Szemléletmód formálás az oktatásban

- a Családi Életre Nevelés program erősítésével, hangsúllyal a nők és férfiak közötti harmonikus együttműködésre az óvodáktól kezdve, illetve az alap-és középfokú oktatásban az iskolai védőnők bevonásával;
- Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiájának Programjai továbbfolytatásával a Digitális Gyermekvédelmi Szolgáltató és Módszertani Központ megvalósításában;
- módszertan és segédanyag kidolgozásával a pedagógusok, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet nyújtó szakemberek, iskolapszichológusok részére.

f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban az 1201/2015. (IV. 9.) Korm. határozatban foglalt a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó Cselekvési Terv aktualizálása a vállalatok felelős magatartásának erősítése érdekében;

- a vállalatok menedzsmentjének érzékenyítése további eszközökkel.

g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása

- további pályázatok, díjak bevezetésével.

2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony. A cél eléréséhez a következő lépések javasoltak:

- A nők részvételének támogatása a politikai döntéshozatalban képzéssel és mentorálással.
- A nők vezetővé válásának elősegítése a gazdasági - vállalati szektorban középfokú oktatásban történő pályaorientációval;
- a vezető nők példájának bemutatásával;
- mentorprogrammal;
- díjak alapításával;
- a családbarát munkahelyek és felsőoktatás támogatásával, a családbarát megoldásokkal rendelkező felsőoktatási intézmények arányának növelésével.
- a tudomány terén a nők előtt álló láthatatlan akadályozó tényezők lebontása pályázatok meghirdetésével, amelyek figyelembe veszik a kutató, PhD hallgató nők gyermekgondozás következtében a kutatómunkából kiesett időszakát és ennek fényében kedvezményeket nyújtanak számukra;
- a női oktatói és kutatói utánpótlás elősegítése érdekében olyan beruházások támogatása, amelyek a telephelyeken gyermekbarát megoldásokat valósítanak meg (pelenkázó és szoptató terek, gyermeksarkok, gyermekmegőrző);
- a kutató, PhD hallgató nők jó családi gyakorlatainak (a mai modern szemlélet szerinti, harmonikus családi együttélésen alapuló női-férfi szerepek) bemutatása médiakampány formájában.
- A lányok és nők MTMI (matematikai, természettudományos, műszaki, informatikai) pályák felé való irányultságának támogatása pályaorientációs foglalkozások szervezésével a középszintű oktatásban, amelyek népszerűsítik az MTMI szakmákat a pályaválasztás előtt álló fiatal nők számára;
- a kutatói életpálya népszerűsítésével a felsőoktatásban;
- középfokú szakképzés terén;
- az MTMI pályaorientáció, ösztöndíj a felsőoktatásban, különös tekintettel a női hallgatókra.
- A lányok és nők szakképzésben és felsőoktatásba való érvényesülésének előmozdítása, a lemorzsolódásuk csökkentése speciális oktatásszervezési modellek kidolgozásával és alkalmazásával;
- felzárkózási és fejlesztési célú kurzusok megvalósításával;

- olyan programok kidolgozásával, amely révén nő a szakma és a diplomaszerzés esélye a lemorzsolódás kockázatával érintett nők számára;
- a "nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülők" (NEET) között magasabb a nők aránya, számukra szakképzést, illetve felsőfokú tanulmányokat előkészítő programok szervezésével, a programokon való részvételt elősegítő ösztönző rendszer kialakításával és működtetésével, specifikus (korai) pályaorientációs, készségfejlesztő és kommunikációs programok megvalósításával, továbbá a gyermeknevelléssel összeegyeztethető továbbtanulási formák támogatásával;
- nagyszabású digitális kompetenciafejlesztési program indításával nők részére.
- A nőpolitikai, a női szempontokat figyelembe vevő szaktudás fejlesztése szakértők képzésével, valamint a szaktudás elterjesztésével a közigazgatásban (pl. Probono képzések indításával).

3. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése:

- A 6 év alatti gyermeket nevelő nők elhelyezkedésének támogatása az 1. fejezetben kitűzött célok mellett fiatal nőknek karrier tanácsadással, mentorhálózat kiépítésével;
- kisgyermekes anyáknak biztosított képzéssel, tanácsadással;
- bölcsődei ellátást biztosító intézmények kapacitásának további növelésével;
- a hátrányos helyzetű, szakmát még nem szerzett négy vagy több gyermekes édesanyák esetében a hosszú évek után a munkába történő visszatérés megkönnyítésére azon lehetőség kialakításával, hogy egészségügyi, szociális, gyermek-vagy idősgondozási területen segítő szakmába térhessenek vissza, amely az otthon megszerzett tudás elfogadottságát is erősítené (Nő az esély programhoz hasonló koncepció kidolgozása), amennyiben az eredeti munkahelyen történő foglalkoztatásra nincsen mód.
- a női vállalkozók támogatása felkaroló, foglalkoztatást javító (kompetenciafejlesztés, tréningek, kutatás, mentorprogram) és a források elérését biztosító intézkedésekkel;
- sikeres vállalkozó nők példájának bemutatásával.
- A nők és férfiak közötti bérkülönbségek okainak kutatásban való vizsgálatával a kihívások alátámasztásának fényében;
- a kutatás eredményeinek figyelembevételével az indokolt, célértékekkel meghatározott intézkedések meghozatalával;
- a nők és férfiak nyugdíja közötti különbségek kutatásban való vizsgálatával.
- A nők speciális (különösen gyermekszülés és gyermeknevelés, családi állapot, gyermekszám, egészségi állapot, valamint beteg- és idősgondozás miatti) szegénységi kockázatának csökkentése (munkavállalás, társadalombiztosítás, munkanélküliség, az egészségügyi és a szociális ellátások, valamint a digitalizáció területén) nemekre bontott statisztikai adatgyűjtések és adat-kiértékelések elvégzésével, külön célzottan a speciális helyzetben lévő (egyszülős, fogyatékkal élő gyermeket nevelő, nagycsaládos, hátrányos helyzetű) csoportokra keresetszerkezeti felmérés, időmérleg adatok, háztartási szatellit számla módszereivel;
- kedvezményes oktatási lehetőségek biztosításával kismamák számára;
- a Család és Karrier Pontok hálózatának továbbfejlesztésével;
- a Családbarát Szülészet és Családbarát Kórház pályázat további meghirdetésével, kibővítésével;
- a várandós anyák nagyobb mértékű támogatása érdekében a védőnői hálózat erősítése ösztönzők bevezetésével, béremeléssel, kiemelt jelentőséggel a hátrányos helyzetű településekre;
- a hátrányos helyzetű nők egészségtudatosságát növelő, a szervezett népegészségügyi szűréseken való részvételt ösztönző programok kidolgozásával;
- ingyenes mentálhigiénés tanácsadással, pszichológusok biztosításával az Egészségfejlesztési Irodákban a hátrányos helyzetű nők számára;

- a szegénységben élők és a roma nők, mint aktív erőforrás beépítésével a munkaerőpiacra, figyelembe véve a korai iskolaelhagyást megelőző programok továbbfejlesztését, kiterjesztését;
- a hátrányos helyzetű édesanyák gyermeknevelési kompetenciáinak erősítése (az uniós források biztosítása esetén a Biztos Kezdet Gyerekházak hálózatának kibővítésével: legfeljebb 50 új Gyerekház létrehozásával);
- a szegénységben, illetve mélyszegénységben élő egyszülős családok számára rezsiköltségek támogatásával, illetve tanulmányi ösztöndíjak biztosításával az egyszülős gyermekek részére;
- idős hozzátartozó gondozását ellátó nők otthoni munkavégzésének elismerésével;
- digitalizáció adta támogatási lehetőségek speciális felmérésével és kamatoztatásával az adott élethelyzethez igazodva.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Program figyelembe veszi Lajosmizse Város Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai programja;
- Lajosmizse Város Önkormányzata Gazdasági Programja;
- Lajosmizse Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója;
- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye Szakmai Programja.

A fenti dokumentumokban meghatározott célkitűzéseket jelen Program nem tartalmazza, mivel azokban az egyes területeket érintő feladatok, határidők részletesen meghatározásra kerültek.

Lajosmizse Város Önkormányzata az alábbi koncepciókkal, gazdasági programokkal, tervekkel rendelkezik:

- **Költségvetési Rendelet** – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző által **előkészített**, a következő évre vonatkozó költségvetési **rendelet-tervezetet** a polgármester **február 15-ig** benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

- **Településszerkezeti terv -** Az 1997. évi LXXVIII. törvény alapján készült. a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányai. Ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett.

- **Településfejlesztési koncepció -** az 1997. évi LXXVIII. törvény alapján készült, amelynek alapján a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció

elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

- **Local Agenda** - Lajosmizse Város Önkormányzata helyi Fenntarthatósági Terve, amely hosszú távú fenntarthatósági célokat fogalmaz meg a város környezeti, társadalmi és gazdasági jellemzőinek pozitív irányba történő fejlődése érdekében.
  A program tartalma kiterjed a helyi környezetügy valamennyi területére, széles spektrumban vizsgálja Lajosmizse jelen állapotát és jövőbeni lehetőségeit. A Local Agenda 21 program elkészítésében a lakosság is közreműködött. Lajosmizse környezetvédelmi, gazdasági és társadalmi helyzetének felméréséhez kérdőívek szolgáltak alapul, mely kitöltött kérdőívek kiértékelésének eredményei rávilágítottak a lakosság által megfogalmazott megoldandó feladatok körére és a lakosság Lajosmizséről kialakult véleményére. A programban foglaltak sikeres megvalósítása az érintett helyi társadalmi és gazdasági szereplők részvételével lehetséges.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete és Felsőlajos Község Önkormányzatának Képviselő - testülete Magyarország Alaptörvényének 32. cikk k., pontja alapján (szabad társulás elve), a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló 1997. évi XV. tv. 10. cikkében foglaltak szerint (helyi önkormányzatok egyesülési joga) valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) IV. fejezetének rendelkezéseire (87.§ – 95. §) figyelemmel, egymás egyenjogúságának és a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartásával, közös érdekeik és a kölcsönös előnyök mentén -az Mötv. 13. §. (1) bekezdésének 4. (4. törvényben meghatározott kivételekkel az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások), 6. (óvodai ellátás), 8. (gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások) 8.a (szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg) pontjaiban előírt közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok ellátására valamint a járóbeteg szakellátásra, egyéb egészségügyi ellátásra és a bölcsődei ellátásra – Lajosmizse Város Önkormányzata 93/2013. (V.31.) határozatával és Felsőlajos Község Önkormányzata 38/2013.(V.31.) határozatával határozatlan időre létrehozta a Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulást. A Társulást Lajosmizse Város Önkormányzata és Felsőlajos Község Önkormányzata hozta létre és működteti, amelynek elnevezése: Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás. (Rövidített elnevezése: Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás)

A Társulás által fenntartott Intézmények elnevezése:

- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde,
- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési információs Rendszer adataiból, valamint helyi adatgyűjtési forrásokból építettük fel. E mellett támaszkodtunk egyéb adatforrásokra pl.: partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázoltuk fel a település átfogó helyzetképét esélyegyenlőségi szempontból.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az emberi méltóság minden egyén, és társadalmi csoport tekintetében egyenlő, korlátozhatatlan, visszavonhatatlan, megkérdőjelezhetetlen. Nem megengedhető „A roma kisebbséggel szemben megfogalmazott olyan véleménysértő kijelentés, amely figyelmen kívül hagyja a mindenkit egyenlően megillető emberi méltóság értékét."[19] A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége abban az esetben fedi egymást, ha a roma személy egyúttal a mélyszegény célcsoportba tartozik. A romák és mélyszegények egy célcsoportban való említése a HEP-ben a munkahelyteremtéssel foglalkoztatással, oktatással és képzéssel, egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, szegregátummal, helyi közélettel kapcsolatban indokolt lehet.

Fontos, hogy a jogalkotó több irányból kívánja a nemzetiségi lakosság esélyeit növelni. Egyrészt, az Njt. 81. § (1) bek. által meghatározott nemzetiségi jogok, „különösen a kollektív nyelvhasználat, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével hozhatja meg." Az Njt. 81 § (1a) bek. alapján, a nemzetiségi önkormányzat részére az (1) bekezdésben biztosított egyetértési joggal kapcsolatban, a nyilatkozat megtételére - jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - harminc nap áll rendelkezésre. A határidő - bármely érdekeltnek a másik félhez intézett nyilatkozata alapján - egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Másrészt, az Njt. 115. § (1) d) pontja alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata „d) a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira." [20]

A 2022. évi népszámlálás adatai alapján 415 fő vallotta magát cigány (roma) nemzetiséghez tartozónak.[21] A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szorosan együttműködik a köznevelési intézményekkel a roma származású gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében.

Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek, inaktívak munkerő-piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekezett segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást. Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomásunk, ha mégis érzékelhető a mindennapok során, az a társadalomban meglévő előítéletek alapján értelmezhető. Ezek ellen minden lehetséges eszközzel fel kell lépni.

A mélyszegénységben élők szegregátuma a településen

Lajosmizsén van olyan településszegmens, amelyre kiemelten kell figyelnünk, mivel leginkább a szociálisan hátrányos helyzetűek lakóhelye. E térségben a település többi részéhez képest az árak töredékéért lehet telket vagy házat venni, ez a tény mindig a hasonló szociális helyzetűeket vonzza oda.

Az itteni életkörülmények normalizálására - egészségügyi és komfortszempontból egyaránt – az Önkormányzat évek óta fokozott figyelmet fordít. Az Önkormányzat ennek érdekében, a helyi segélyezési, ellátási rendszerbe beépítette – a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény nyújtotta lehetőség – a lakókörnyezet rendezettségének elvárását a folyósítás feltételeként. Ennek ellenőrzése az Önkormányzat feladata, melyre a továbbiakban is nagy figyelmet kell fordítanunk. A legtöbbet mégis az ott élők tehetik és teszik, a kisebbségi önkormányzat iránymutatásával, támogatásával.

[19] Bővebben lásd : 828/2011. (VI. 22.) számú médiatanácsi határozat kivonata.

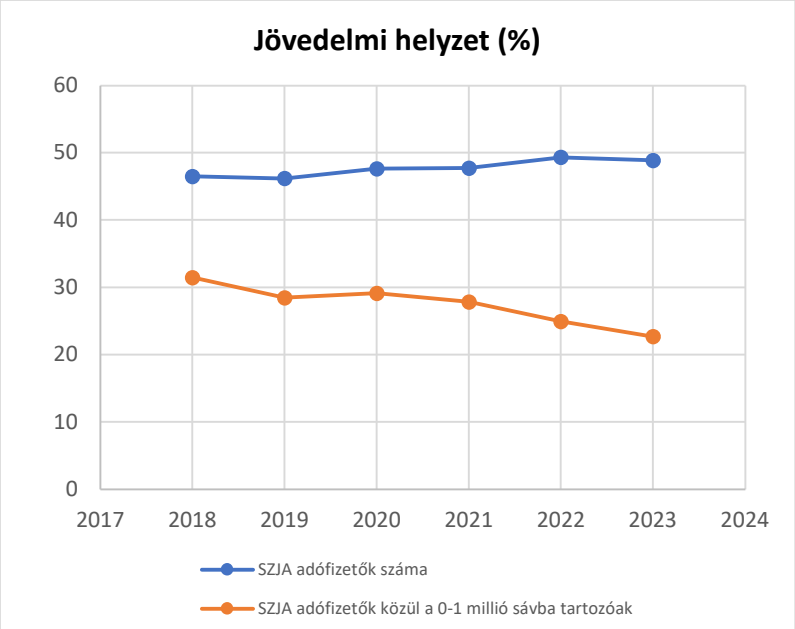
[20] 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njt.)

[21] https://nepszamlalas2022.ksh.hu/adatbazis/#/table/WBS003/N4IgFgpghgJiBcBtEAVAogJQKoBkD6A4mgPICsIAugDQgDOAljBAsuvgMoBaeAggCI8UlGrQgBjAC70A9gDsWqAJIBZNHgAKmRcT7CQAM3oAbCRABOtBKADW9WXHghlUAA4gaEWRLP0IlpKxoHNz8gu42dg4g7BAS7iAAblBGAK5-CgByaMqc8QBCaASEipQAvhQUpaVAA==

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2018	46,50	31,46
2019	46,19	28,46
2020	47,65	29,13
2021	47,73	27,84
2022	49,34	24,95
2023	48,88	22,69

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A jövedelmi helyzet alapján megállapítható, hogy a személyi jövedelemadót fizetők száma stabilan 48% körül mozog, és bíztató, hogy ebből az 1 millió forint feletti jövedelemsávba mintegy 22% tartozik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

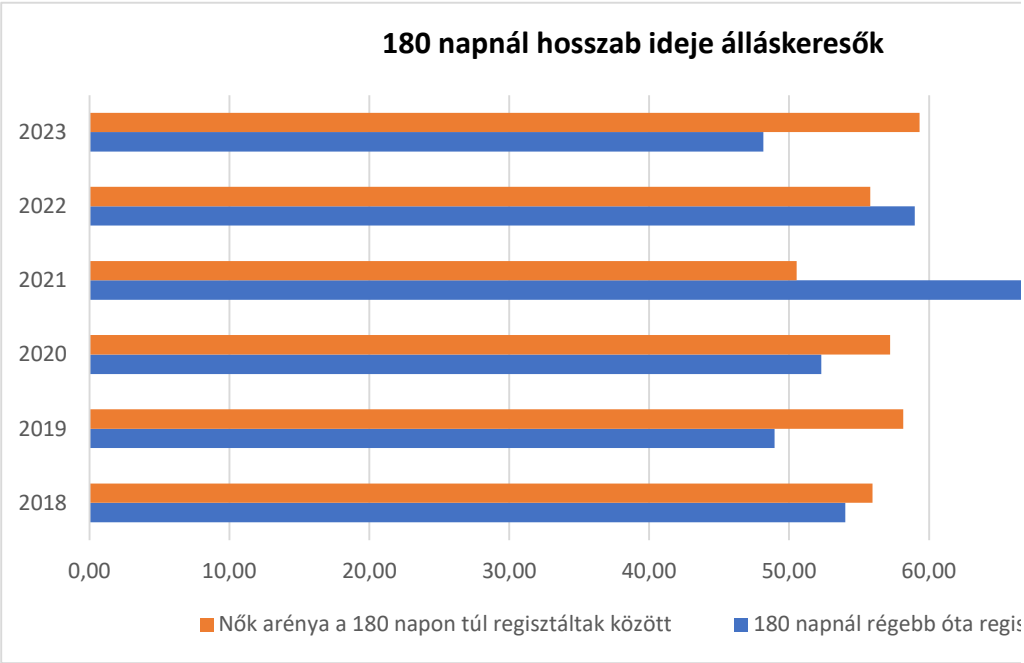
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;
Tábla:3.2.1.; 3.2.2.; 3.2.3.

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
2018	3,46	4,25	3,86%
2019	2,99	4,19	3,59%
2020	4,15	5,12	4,64%
2021	3,17	3,80	3,49%
2022	2,87	2,98	2,93%
2023	2,72	3,48	3,10%

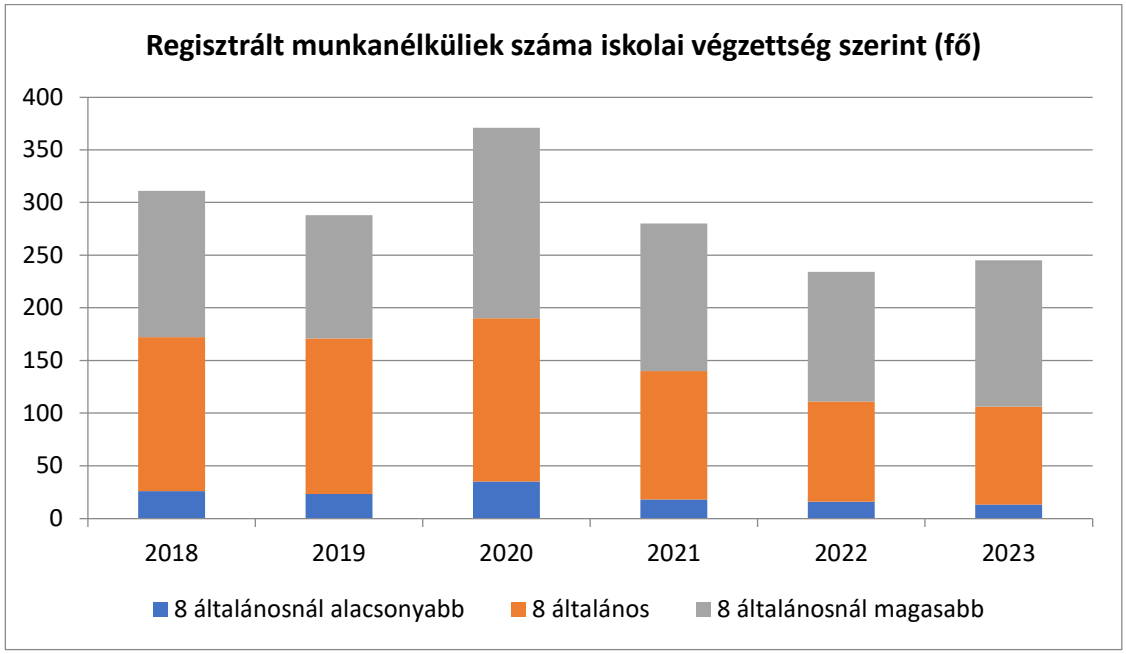
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Előbbi táblákból megállapítható, hogy a munkanélküliek száma a férfiak tekintetében csökkent, a nők aránya enyhe emelkedést mutat. Az álláskeresők számának 2020. évi kiugró száma (több mint 350 fő) a Covid 19-járvánnyal miatt történt elbocsátásokkal hozható összefüggésbe. A 180 napnál hosszabb ideje álláskeresők száma a nők tekintetében növekedett, a férfiak tekintetében folyamatosan csökken. Ennek oka lehet, a foglalkoztatottság hozzáférésének nehézsége okozhatja a megfelelő szakképzettség, végzettség hiánya.

Bízunk abban, hogy minél több vállalkozás választja városunkat vállalkozása megalapításának helyéül. A város vezetése az ipari területek kijelölésével támogatta, hogy minél több vállalkozás folytassa itt tevékenységét, ezáltal növelve a helyiek foglalkoztatottságának számát.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;
Tábla:3.2.4.

Fenti adattáblából is jól látszik, hogy a 8 általános és annál alacsonyabb végzettségű regisztrált munkanélküliek száma folyamatosan csökken. Végzettségre tekintet nélkül valamennyi szegmensben folyamatos csökkenés mutatkozott 2022-ig a regisztrált munkanélküliek számában, azonban a 8 általánosnál magasabb végzettségűek esetében 2023. évben egy csekély mértékben emelkedett a munkanélküli mutató. Meghatározó a munkaerő piacra visszatérés szempontjából, ha valamilyen szakképesítéssel rendelkezik a munkanélküli.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;
Tábla:3.2.5.

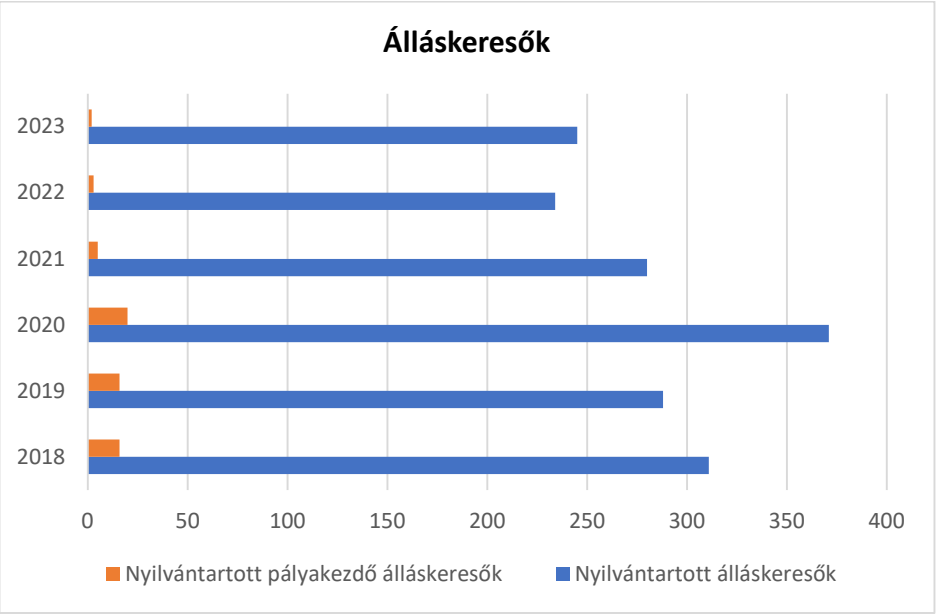
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Jól látható a munkalehetőségek számának növekedése, hiszen töredékére csökkent az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma és a közfoglalkoztatottak száma is – 6 év alatt – kevesebb mint a negyedére csökkent. Lajosmizse Város Önkormányzata aktívan részt vesz a különböző közfoglalkoztatási programokban. Az elmúlt években is részt vettünk közfoglalkoztatási programban, így mindösszesen egy évben átlagosan 16 fő foglalkoztatására kerülhetett sor.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Lajosmizsén a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélye részben biztosított a mobilitási és az információ elérésének szempontjából is. A közlekedés – az autópálya közelsége miatt – Kecskemétre, a megyeszékhelyre és Budapestre is biztosított, az autóbusz és a vonat menetrend figyelembe veszi a több műszakos munkarendet is. Az M5-ös autópálya és az M44-es találkozásánál Magyarország legnagyobb vidéki csomópontja épül meg Kecskemét térségében, ami érinti majd a Lajosmizsére irányuló forgalmat is. A jobb közlekedési kapcsolatok várhatóan élénkítik Lajosmizse gazdaságát, ezáltal a foglalkoztatási mutatók is javulhatnak.
A városon belül helyi tömegközlekedés nem működik, azonban a közigazgatási terület nagysága miatt a város egyes részeiről kifejezetten nehéz a közlekedés. Városunk számos földúttal rendelkezik még a mai napig, a belterületi földút hossza mintegy 12 km, a külterületi földutak hossza mintegy 400 km. A várost észak-déli irányban átszelő - Felsőlajost és a 71+010 kilométer szelvényt („Béke bekötőút") összekötő - kerékpárút hossza mintegy 11,5 km. A településen a kerékpáros infrastruktúra további fejlesztését a Kerékpárhálózati Terv határozza meg.
A környezettudatos közlekedés szempontjából és a város egyéb pontjainak könnyebb elérhetősége (szolgáltatások: posta, bank; közintézmények: bölcsőde, óvoda, iskola, egészségügyi intézmény; üzletek;) miatt rendkívül fontos lenne a kerékpárutak bővítése.
A potenciális munkalehetőségekről, foglalkoztatási programokról az érintettek a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztályától szerezhetnek információt. Az internettel nem rendelkezők számára Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtárában található e-Magyarország pont biztosít internet elérhetőséget. A település életét befolyásoló tervezett beruházásokról a település honlapján biztosítunk információt.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;
Tábla:3.2.6.

A fenti táblázat alapján a regisztrált álláskeresők számának (245 fő) töredékét teszi ki a pályakezdők száma (2 fő), a számadatokból az látszik, hogy nem számukra a legnehezebb az elhelyezkedés a munkaerő-piacon.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Lajosmizsén felnőttképzési tevékenységet az érettségit megszerezni szándékozók számára Kecskeméten van lehetőség.
A nyelvi kompetenciák fejlesztésére, a nyelvismeret bővítésére a kecskeméti és budapesti nyelviskolák szervezésében van lehetőség.
A Kecskeméti Szakképzési Centrumban van lehetőség szakképesítés megszerzésére akár felnőttképzést keretében is.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Nem rendelkezünk információval, nincs adatunk önkéntes nyilatkozattal a mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményeiben történő foglalkoztatásáról.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozás területén hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó jelzést nem kaptunk.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

A digitális hozzáférés lehetősége Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtárában a nyitvatartási időben biztosított megfelelő számú számítógép áll rendelkezésre, napi fél óra

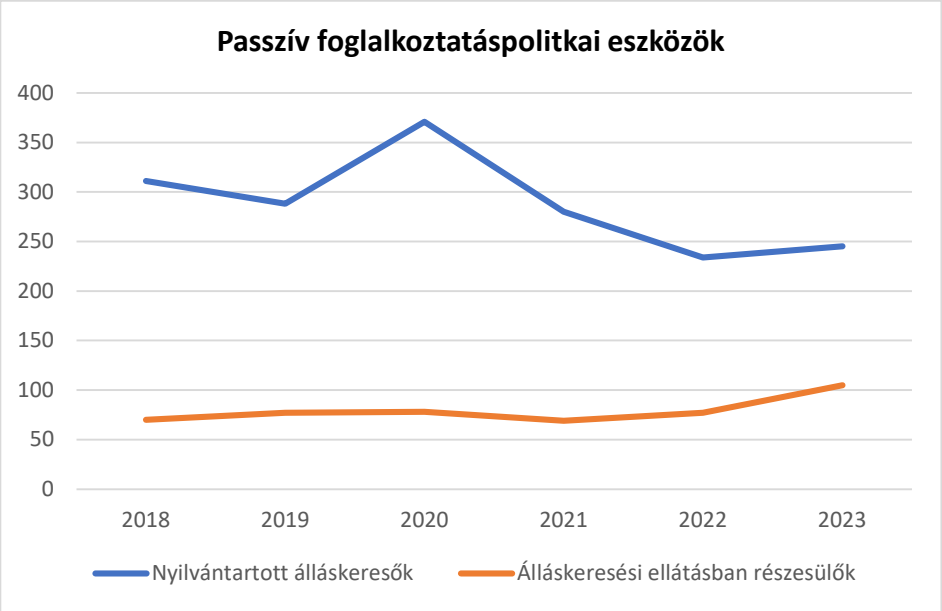
ingyenes időtartamban. A digitális ismeretek megszerzésére Kecskeméten van lehetőség, a Katona József Könyvtárban, a nagysikerű „Internet – használói tanfolyam” keretében.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Lajosmizse Városban a szociális ellátásokról Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2012.(III.30.) önkormányzati rendelete rendelkezik, amely tartalmazza az 1993. évi III. törvényben foglalt kötelező tartalmi elemeket, mind a települési támogatás, mind a rendkívüli települési támogatás nyújtásának formáit.

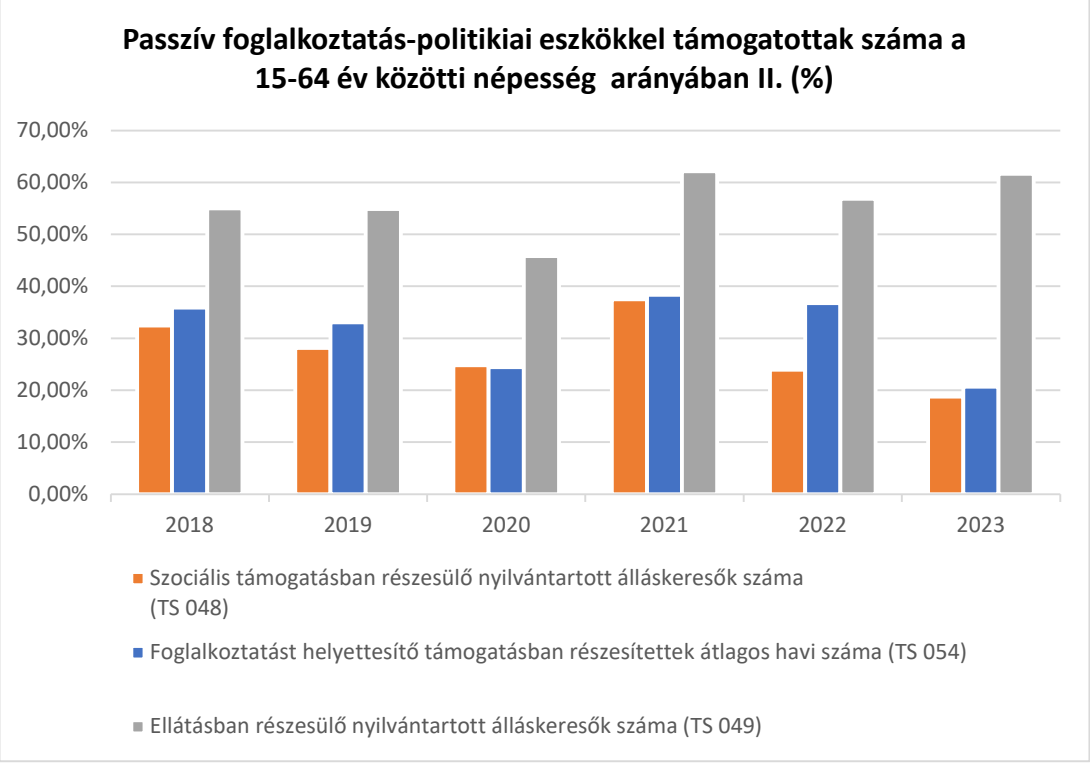
Munkaerő-piaci szolgáltatások

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról az 1991. évi IV. törvény rendelkezik, amelynek célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása.
Tábla:3.3.1.; 3.3.2.; 3.3.3.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	**Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 048)		**Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma** (TS 054)		**Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 049)	
	Fő	**Nyilvántartottak %-ában**	**Fő**	**Nyilvántartottak %-ában**	**Fő**	**Nyilvántartottak %-ában**
2018	101	32,48%	112	35,89%	171	54,98%
2019	81	28,13%	95	33,05%	158	54,86%
2020	92	24,80%	91	24,46%	170	45,82%
2021	105	37,50%	107	38,39%	174	62,14%
2022	56	23,93%	86	36,76%	133	56,84%
2023	46	18,78%	51	20,69%	151	61,63%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Fenti táblákból jól látható, hogy rendkívül csekély a passzív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma, ezek átmeneti támogatást jelentenek, de nem egy hosszú távú bevételi forrást.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

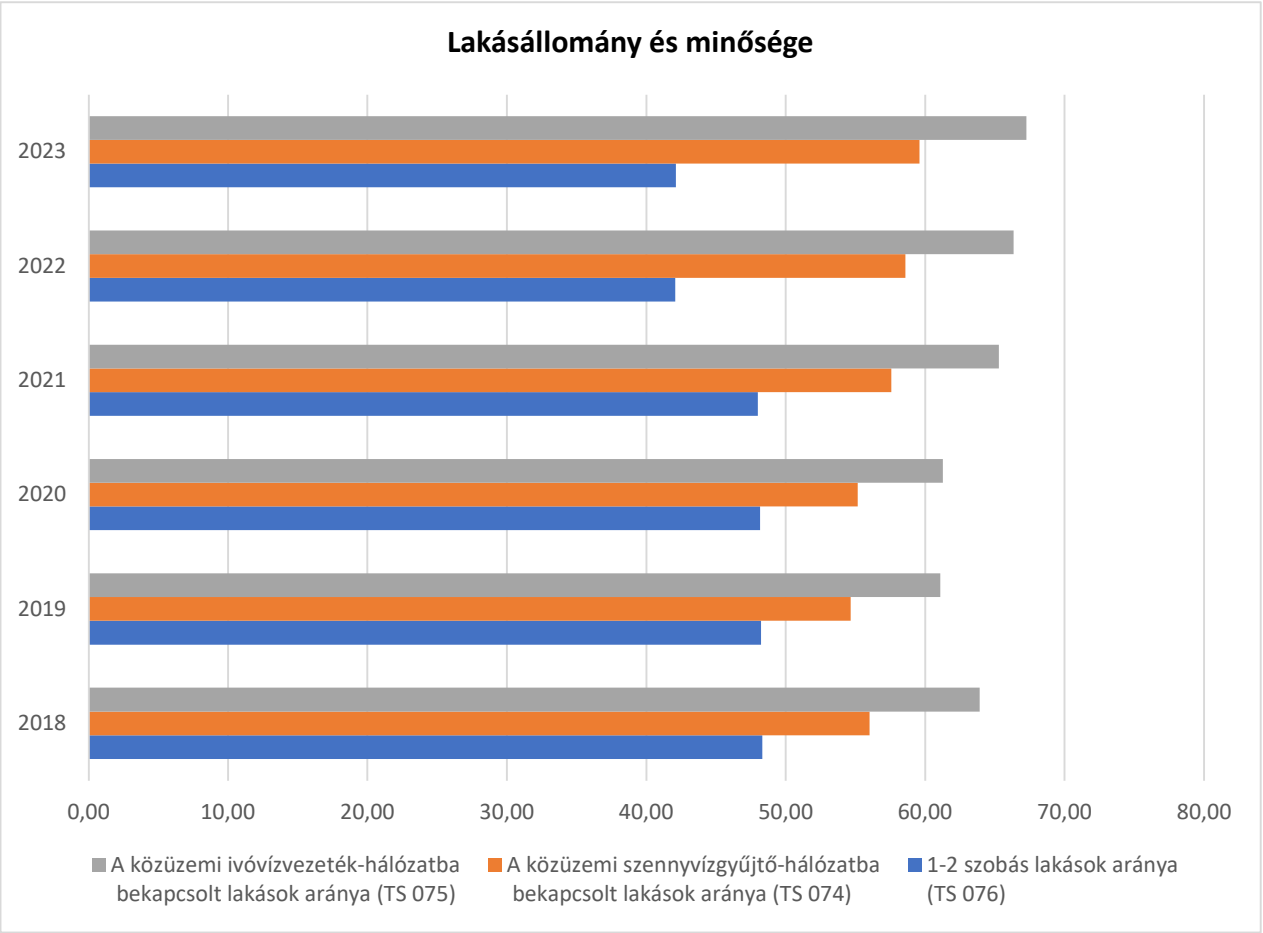
Az Mötv. az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A Szt. törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét. Lajosmizse Város Önkormányzata a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött megállapodást a hajléktalan személyek jogszabályban rögzített feladatainak ellátására.

Tábla:3.4.1.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	4877	9	1,85	48,33	56,02	63,91
2019	4902	25	5,10	48,23	54,65	61,08
2020	4951	49	9,90	48,15	55,16	61,26
2021	4978	33	6,63	48,01	57,57	65,29
2022	4938	33	6,68	42,08	58,59	66,34
2023	4956	18	3,63	42,13	59,60	67,25

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lajosmizse lakásállománya és minősége tekintetében a következők állapíthatók meg:

- a 4956 db számú lakásállomány magában foglalja mind a belterületi mind a külterületi lakásokat.
- a belterületi lakások száma körülbelül 3300 ingatlant foglalnak magukba a fennmaradó rész külterületi ingatlan.
- a fenti táblából megállapítható, hogy sajnos – a pozitív tendencia ellenére - a lakások több mint 30%-ában még mindig nincs közüzemi ivóvíz-szolgáltatás (ez nagyságrendileg a külterületi ingatlanokat foglalja magába)
- a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya még mindig nem éri el a 60%-ot; (természetesen ezt is befolyásolja a külterületi ingatlanok száma)
- Az 1-2 szobás lakások arányában változás nem tapasztalható.

a) bérlakás-állomány

Lajosmizse Város Önkormányzata mindösszesen 14 db bérlakással rendelkezik, melyek megfelelő lakhatási feltételeket biztosítanak.

b) szociális lakhatás

Lajosmizse Város Önkormányzata 6 db szociális bérlakással rendelkezik, amelyből mind a 6 db félkomfortos komfortfokozatú lakhatási feltételeket biztosít.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Lajosmizse Város Önkormányzata egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal nem rendelkezik.

e) lakhatást segítő támogatások

Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének a 17/2012.(IV.27.) önkormányzati rendelete szabályozza az első lakáshoz jutók támogatását.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat fedél nélkülivé leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. A Család-, és a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai segítséget nyújtanak a nehéz helyzetben levő családok problémáinak kezelésében (méltányosság, fizetési nehézség, védett fogyasztó).

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A gázellátás a belterületen teljeskörű, a külterületeken részlegesen kiépített.
A külterületeken élők számára a vezetékes villany biztosított. A külterületen, tanyákon élők jellemzően házi vízművel, fúrt kúttal oldják meg a vízszükségletüket. A külterületeken nincs szennyvízcsatorna. A közösségi közlekedés biztosított és elérhető, autóbusszal és vonattal is sok környező települést el lehet érni.
A vezetékes ivóvíz ellátás részben megvalósított. „A Lajosmizse város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése" fejlesztéssel megvalósult Lajosmizse város belterületének csaknem 100%-os csatornahálózattal történő kiépítése, továbbá a meglévő szennyvíztisztító telep bővítése a megnövekedett kapacitás befogadása érdekében. A pályázat keretében 2034 db belső tisztító idom kiépítésére került sor, melyből 2023-ra 2005 db rákötés valósult meg. Tapasztalataink szerint e beruházás maga után vonta a vezetékes ivóvízhálózatba eddig be nem kötött lakások esetében a lakók rákötési hajlandóságát.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

„a lajosmizsei szegregátum hivatalos lakosságszáma a KSH szerint 2011-ben 400 fő alatt volt. Mire a pályázat elindult 2017-ben, a települési adatbázisok szerint már 500 fő felett volt, a program zárásakor pedig már 700 fő felett.[22] A KSH adatait szükséges figyelembe venni, a szegregátum helyzetéről, változásairól a statisztikai adatok tükrében szükséges a későbbiekben a beavatkozások módosítását meghatározni.

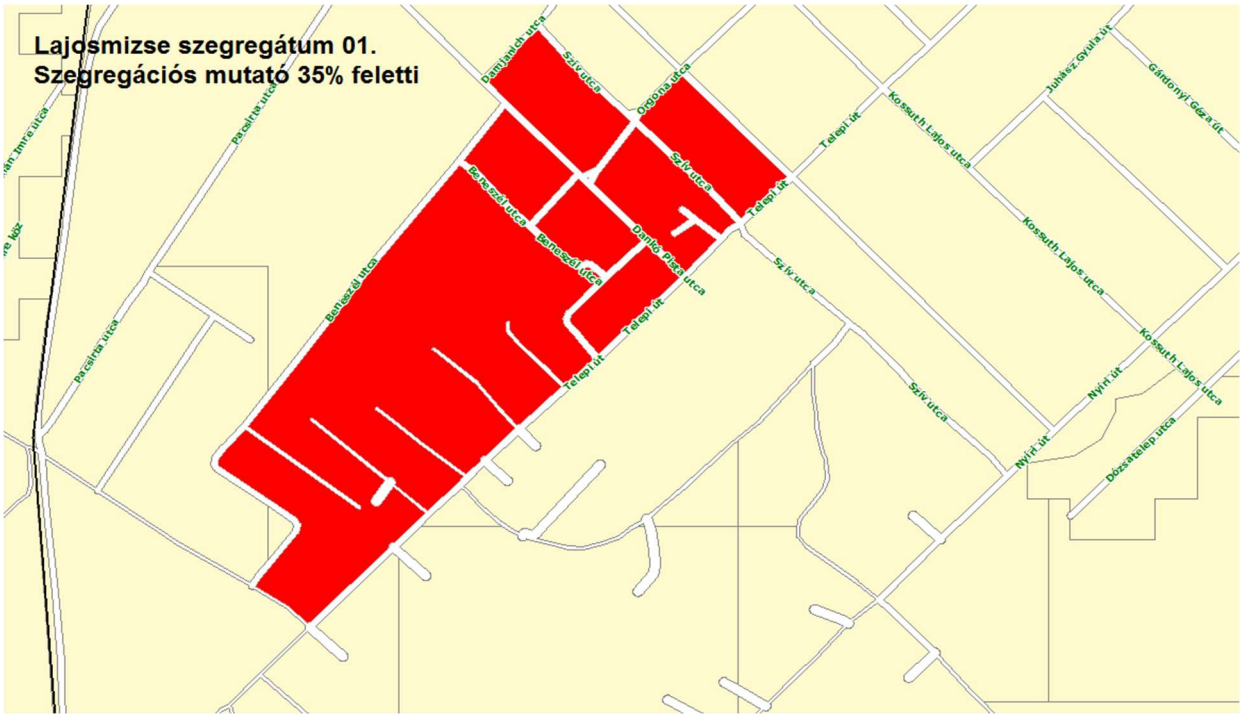
A Központi Statisztikai Hivatal Népszámlálási Főosztálya (továbbiakban: KSH) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) alapján elvégezte a településünkön található

[22] https://tamogatoweb.hu/szegregaciotol-a-felzarkozasig-ii-resz/

szegregátumok lehatárolását. A Korm. rendeletben foglaltak alapján azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (19-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket.

A KSH a 2011. évi népszámlálási adatokra támaszkodva Lajosmizse területén egy szegregátumot jelölt meg, ahol a szegregációs mutató értéke az érintett területen 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt. Továbbá másik két terület is megadásra került, ahol a szegregációs mutató értéke 30% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt, ezek a területek szegregációval veszélyeztetett területek.

Szegregált terület

A szegregált terület a Damjanich utca - Bajcsy-Zsilinszky utca - Telepi út - Alsóbene tanya-Beneszél utca-Dankó Pista utca által határolt terület. A szegregált területen található az a 6 db önkormányzati tulajdonú szociális bérlakás is, amely mára már félkomfortos komfortfokozatú lakhatási körülményeket biztosít.
A szegregációval veszélyeztetett terület a Méntelek tanya terület egésze, mely két fő területre osztható a Klábertelep tanya csoport és az egyéb Méntelek tanya csoport.
Az ún. Cédulaház, amely Közösségi Házként működik felújítása megtörtént, amely a szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programoknak is helyet biztosít.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 30% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Az átrendeződés folyamataira a 2022. évi népszámlálás statisztikai adatállománya külön kérésre biztosít pontos forrást.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (továbbiakban: Eüa. tv.) az elkövetkező időszakban jelentős változásokat tartalmaz a feladat-ellátások címzettjei és a feladatellátás helye tekintetében, ezért azt jelen program már a hatályos módosításokkal tartalmazza. Az Eüa. tv. 5.§-a előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
b) a fogorvosi alapellátásról,
c) az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról.
d)
e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az a)-b) pontban foglalt feladatok ellátása feladatellátási szerződéssel, az iskola egészségügyi ellátás Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás (továbbiakban: Társulás) által fenntartott Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény útján valósul meg mindkét településen. A fogorvosi ügyeleti ellátás megszervezése jelentős nehézséget jelent amiatt, hogy a településen 3 fogorvosi körzet található ugyanennyi fogorvossal.

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátások, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, a támogatott lakhatás, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.
Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.
Betegségmegelőző és szűrőprogramokat az Egészségügyi Intézményünk nyújt, évente megrendezésre kerülő „Szakmai Nyílt Napok” keretében.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés
Tábla:3.6.1.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	6	2	2	336	95,84
2019	0	6	2	2	300	69,00
2020	0	6	2	2	183	7,30
2021	0	6	2	2	253	40,37
2022	0	6	2	2	252	36,51
2023	0	6	2	2	225	30,28

Forrás: TeIR, KSH star

A lajosmizsei lakosok a közszolgáltatások egy részét helyben elérik. Egyes szakellátások az Egészségügyi Gyermekjóléti és Szociális Intézmény alaptevékenységeként hozzáférhetőek (bőrgyógyászat-, fizioterápia-, gyógytorna-, kardiológia-, nőgyógyászat-, pszichiátria-, reumatológia- és szemészet szakrendelés). Egyéb szakellátásokhoz Kecskeméten jutnak a betegeink, helyben lehetőség van az egészségházban vérvételre. Az egységes alapellátási ügyeleti rendszer 2023. november 1. napján lépett életbe. A felnőtt és gyermek ügyeleti ellátás igénybevételére személyesen a Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórházban van lehetőség. 2023. november 1. napjától az Egészségház épületében Mentési Pont kiépítésére került sor, amely a mentőszolgálat egysége.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Betegségmegelőző és szűrőprogramokat az Egészségügyi Intézményünk nyújt, évente megrendezésre kerülő „Szakmai Nyílt Napok” keretében.
A koragyermekkori kötelező szűréseket a gyermekorvosok, *a fogorvosok* és a védőnők folyamatosan végzik, a prevenciós és szűrőprogramokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított. Az iskolavédőnő helyben felkereshető, tevékenységét a Fekete István Sportiskolai Általános Iskolában látja el. A településen évente szerveznek nőgyógyászati *és egyéb* szűrővizsgálatokat.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Lajosmizsén a logopédiai-, gyógytestnevelési és a gyógypedagógiai ellátás helyben ellátott feladat. A kisgyermekek részére korai fejlesztés Kecskeméten vehető igénybe.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az Önkormányzat saját konyháin keresztül biztosítja a közétkeztetést, az egészséges táplálkozás szempontjainak figyelembevételével állítja össze a menüsorát. Foglalkoztat élelmezésvezetőt. Innen történik a napi élelem biztosítása a bölcsődébe, óvodába és az iskolába. A menüsort az életkori sajátosságoknak megfelelően állítják össze.
Az Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény az Szt.62. §-ában szabályozott étkeztetést vásárolt szolgáltatás útján biztosítja.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az egészséges életmód és a sport népszerűsítésére. A Polyák Imre Sportcsarnokban és a Lázár Bence Sportcentrumban lehetőség van szervezetten rendszeres sporttevékenység végzésére. Az Általános Iskolában 2012. év szeptemberétől Sport-tagozat került beindításra, amely igen nagy népszerűségnek örvend.
Önszerveződő csoportok gyalogtúrákat szerveznek.
Lajosmizse és Felsőlajos között, valamint Lajosmizse és Kecskemét felé (a Csordás boltig) kerékpárút került kiépítésre, valamint a „Benei úton" kerékpársáv került kijelölésre ezzel további lehetőséget nyitva a kerékpározást kedvelők előtt.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Lajosmizse Város Önkormányzata kiemelten kezeli a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést.
Az Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény, mint elnevezése is mutatja többcélú intézmény, az egészségügyi ellátásokon kívül szociális, gyermekvédelmi és családsegítő feladatokat egyaránt ellát.
A szociális alapszolgáltatások közül az Önkormányzat Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye alaptevékenységeként biztosítja:
- a tanyagondnoki szolgáltatást,
- az étkeztetést,
- a házi segítségnyújtást,
- az idősek nappali ellátását /Idősek Klubja/ (demensek ellátását is), valamint
- a család-, és a gyermekjóléti szolgáltatást.

Az Önkormányzat az Szt. 57. §-ában, 65/A. §-ában és 65/F. §-ában szabályozott alapszolgáltatások közül a szenvedély- és pszichiátriai betegek közösségi alapellátását, a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsony küszöbű közösségi ellátását, valamint a pszichiátriai és szenvedélybetgek nappali ellátását a Római Katolikus Főplébániával kötött feladat-ellátási szerződés útján biztosítja.
A hajléktalan személyek ellátása a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött feladat- ellátási szerződés alapján valósul meg.
A szociális szolgáltatások alanyai általában a kedvezőtlen életkörülmények között élők közül kerülnek ki, közülük is elsősorban az idősek, a betegek, a fogyatékkal élők.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A Római Katolikus Főplébániával kötött feladat-ellátási szerződés keretében az alacsony-küszöbű ellátások biztosítására is sor kerül. Ez magába foglalja az egészségügyi ártalomcsökkentés (tűcsere szolgáltatást), a megkereső tevékenységet és a megelőző-felvilágosító szolgáltatást (elterelést.)

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A városban az egyenlőség elve alapján jut bárki bármilyen szolgáltatáshoz. Hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére az Önkormányzathoz panasz nem érkezett.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Tábla:3.6.2.

Lajosmizsén népkonyha nem működik, ennek létrehozása az aktív szociális háló működtetésével alapvetően nem indokolt.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára elsősorban a közösségi élet színtere. Fórumokat, előadásokat, kulturális műsorokat, gyűléseket, megbeszéléseket e helyszínen szerveznek. A Lajosmizsei Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a tájékoztatásra, amelynek egyik formája a www.lajosmizse.hu honlap, amelynek fejlesztése folyamatban van, valamint Lajosmizse város facebook oldala.

Lajosmizse Város testvértelepüléseivel is rendszeresen tart fenn kapcsolatot, amely elsősorban a kulturális rendezvényeken a hagyományok ápolását jelenti.
Testvértelepüléseink:

- Jászberény
- Palics
- Magyarremete
- Felsőlajos.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Tábla:3.7.1.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
1	igen	6 467	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közösségi élet valamennyi színtéren aktív, mind a kulturális mind a sportélet területén.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen élénk közösségi élet zajlik. A városban 2022. óta egyre nagyobb számban vannak jelen életvitelszerűen itt tartózkodó ukrán állampolgárok, az elmúlt évben megemelkedett a Lajosmizsén élő indiai vendégmunkások száma is. Nem ismertek etnikai konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Lajosmizse közösségére jellemző egy-egy cél megvalósítására az összetartás, a közösségi célokért történő megmozdulás, adományozás.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Lajosmizse Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata rendszeresen tart az arra rászorulók részére ajándékcsomag-osztást Mikulás-nap, Gyermeknap, alkalmából.

A hátrányos helyzetű gyermekek részére évente megrendezésre kerül a Luca-napi gyermek karácsony Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye szervezésében, ahol fellépőkkel, ajándékokkal kedveskednek az arra rászorulók részére.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Lajosmizse közösségére jellemző egy-egy cél megvalósítására az összetartás, a közösségi célokért történő megmozdulás, adományozás. Az adományozás elsősorban a civil szervezetek szervezései útján és összefogás keretében valósulnak meg.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Lajosmizsén Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. A Képviselő-testület tagjainak száma 5 fő.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik.
A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális önigazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében.
A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik.
A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliségi ráta magas	Foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, munkanélküliek bevonása a közmunka programokba
Vezetékes víz és közműellátás nem minden lakásban biztosított	A hátrányos helyzetű körülmények között élők lakhatási körülményei javulnak

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Az esélyteremtés szempontjából a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak megjelenése különösen két nagy területre osztható a kezelés helye alapján: a szociális és az oktatási társadalmi alrendszerre. Valójában e két terület számos területen átfedést mutat, mely természetükből kifolyólag nem jelenti azt, hogy e problémák a családok, települések, járások, megyék, egyszóval az ország minden területén egyenlő mértékben jelentkeznének. Természetesen e problémákat a családoknak természetük szerint, és az állam különböző alrendszereinek is jogszabályban előírt módon kezelniük kell, hogy ne növekedjenek a társadalmi különbségek. A szocio-kulturális helyzetből adódó problémák megoldás hiányában aggregálódnak, és a későbbiekben megterhelik a szociális, egészségügyi, végső soron az egyénnel kapcsolatban kerülő valamennyi társadalmi alrendszert. Egyes társadalomtudósok szerint a gyermekkori problémák kezeletlensége a későbbiekben hétszer annyiba kerül a társadalomnak. Családban a felnőttek képességeik szerint járulnak hozzá gyermekeik fejlődéséhez, azonban jelentős, leküzdhetetlen akadályok esetén, a gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzésére vagy szülői kérésre az államnak, illetve alkalmazottainak segíteniük kell.” A gyermekek támogatásában szakmai oldalról a pedagógusok munkája kiemelkedő, mert az adaptív pedagógia jellemzője, hogy a gyermek igényeiből indul ki, és csökkenti társadalmi hátrányaikat. Az eredményes tanulás segítésének elvei között a tanulási környezet címszó alatt megtaláljuk az esélyteremtés alapelvét is. Állíthatjuk azt is, hogy a „szegény és alacsony végzettségű családok gyermekei nagyobb valószínűséggel esnek ki az iskolából, tovább örökítve ezzel a társadalmi különbségeket.” Az esélyteremtésre fokozott mértékben van szükség, mert az idősorok azt mutatják, hogy Magyarországon 2012-2019 között 2 %-ról 3 %-ra nőtt a pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek aránya az összes tanuló között, azon belül pedig 44-ről 52% - ra nőtt az SNI-vel rendelkező gyermekek száma, tehát a probléma egyre növekvő számú feladattal látja el a közoktatási intézményeket, annak pedagógusait. Véleményünk szerint a települési önkormányzatoknak a helyi köznevelési közoktatási intézmények évekre lebontott intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervére lenne szükségük a gyermekek helyzetének átláthatósága érdekében. Igaz, hogy a HEP Fórumoknak az iskolák vezetetői állandó meghívottjai, akik ezen információk lehető legszélesebb körével rendelkeznek.”[23]

A Köznev tv. 2017. január 1. napjától hatályos 74. § (4) bekezdése értelmében a Tankerületi Központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló, települési önkormányzati tulajdonú ingatlan és ingó vagyonra vonatkozóan a tankerületi központot ingyenes vagyonkezelői jog illeti meg mindaddig, amíg a köznevelési közfeladat a tankerületi központ részéről történő ellátása az adott ingatlanban meg nem szűnik. A tankerületi központ ingyenes vagyonkezelői jogának fennállása alatt a köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingatlan és ingó vagyont a települési önkormányzat nem idegenítheti el, nem terhelheti meg, bérbe nem adhatja. A Tankerületi Központ által a köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingatlanvagyon bérbeadásához szükség van az érintett köznevelési intézmény vezetőjének előzetes véleményére.

A Köznev tv. fenti módosítása következtében 2017. január 1. napjától a Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola működtetői feladatai teljes egészében átkerültek a Kecskeméti Tankerületi Központhoz.

Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde

Az óvodai neveléssel összefüggő feladatok ellátása továbbra is Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás társulási megállapodása alapján

[23] MAKKOS Nándor : Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

történik. Az engedélyezett felvehető maximális gyermeklétszám –a Felsőlajosi Tagintézmény nélkül – 391 fő. Az óvodai ellátásra a szülők részéről igen nagy igény mutatkozik. Ezt támasztja alá, hogy a Lajosmizsén működő 16 csoportból, a csoportok egyrészében a gyermeklétszám meghaladja a jogszabályban meghatározott maximális létszámot.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülése alapvető feltétele a sikeres iskolai pályafutásnak. A Köznev. tv. 5. § (1) bekezdése alapján az óvodai nevelés szakasza, a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi. Az a tény, hogy a gyermekeknek 3 éves kortól kötelező részt venniük az óvodai nevelésben a hátrányos helyzetű csoportok gyermekei esélyegyenlőségének megteremtése szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

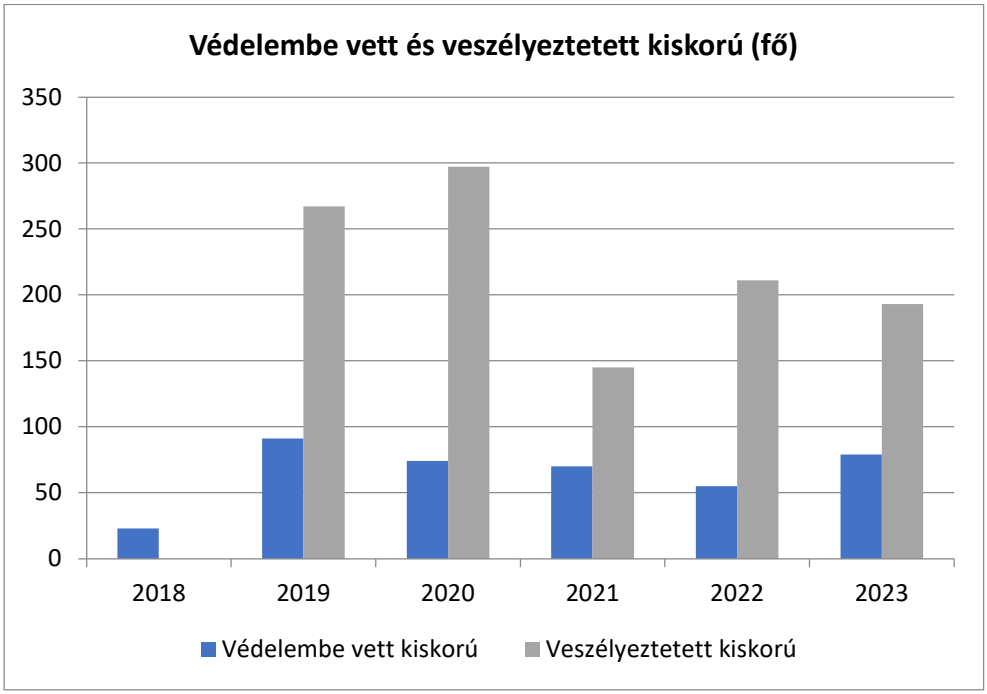
Tábla:4.1.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
	Fő	**Fő**	**Fő**	**%**	**%**
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6 104	6 097	12201	50,03%	49,97%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			434	3,56%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 046	1 023	2069	8,57%	8,38%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	211	199	410	1,73%	1,63%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

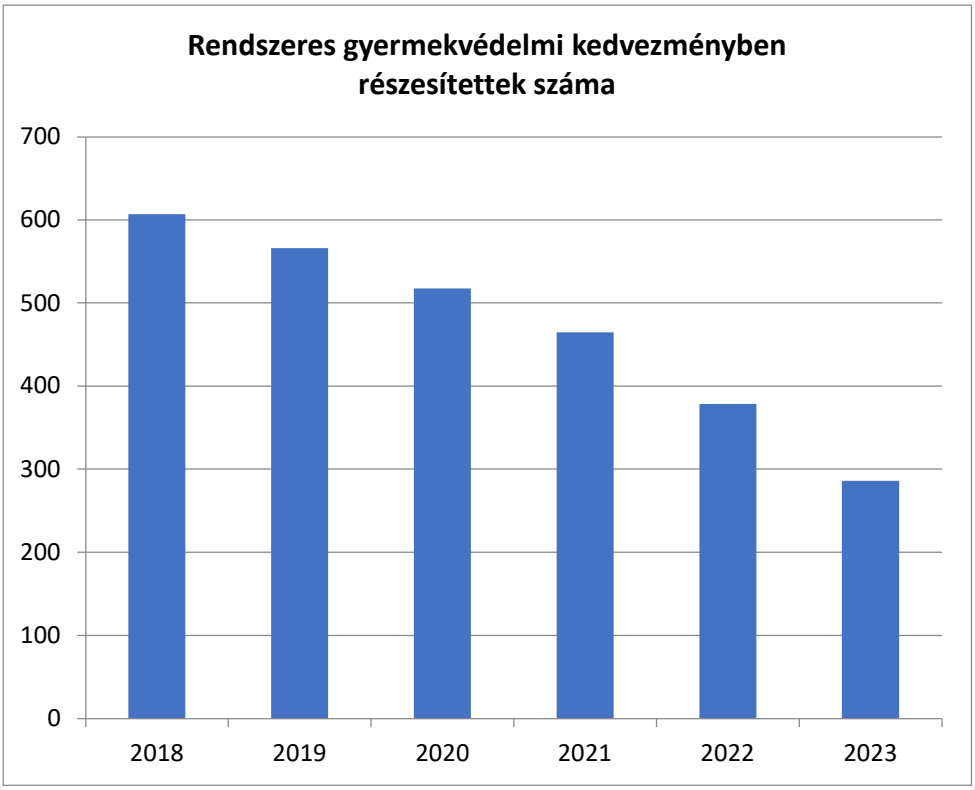
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Tábla:4.1.1.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

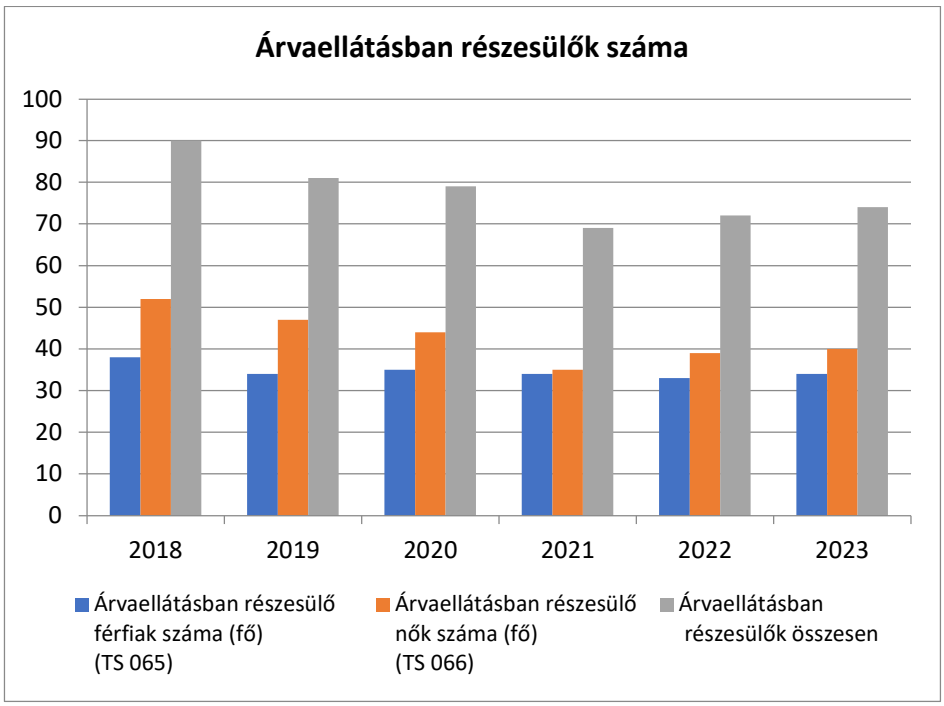
Tábla:4.1.2.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

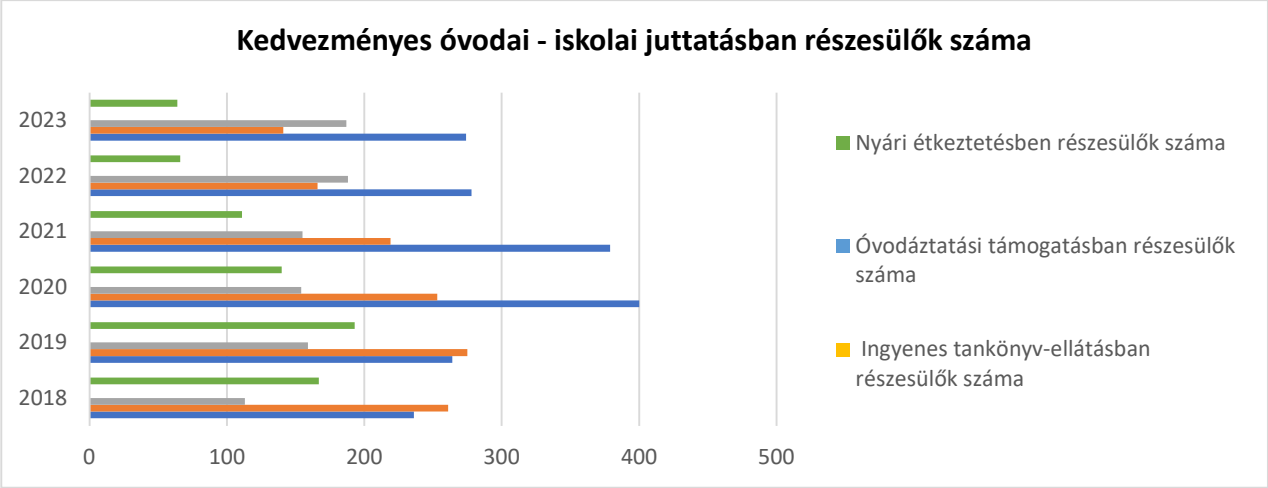
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Tábla: 4.1.3.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Tábla:4.1.4. opcionális

Fenti adattáblából látható, hogy a nyári étkezésben részesülők száma csökkenő tendenciát mutat, az ingyenes és 50 százalékos mértékű kedvezményes étkeztetésre jogosultak száma is szintén lassan csökkenő értéket mutat.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menekült és az oltalmazott - rászorultsága esetén - az elismerésről szóló határozat közlésétől számított legfeljebb 30 napig jogosult a befogadás anyagi feltételeinek igénybevételére, valamint - ha jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik - a jogszabályban meghatározott ellátásra és támogatásra. A befogadott az elismerésről szóló határozat közlésétől számított 30 napig jogosult befogadó állomáson vagy annak megfelelő más szálláshelyen történő elhelyezésre és ellátásra.

Amennyiben a menekült és az oltalmazott nem áll társadalombiztosítási jogviszonyban, elismerésétől számított 6 hónapig jogosult egészségügyi alapellátásra és külön jogszabály szerinti egészségügyi ellátásra.

A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint a külön jogszabályban meghatározott ellátásra és támogatásra. (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:
A Gyvt. 2013. szeptember 1. napjától hatályos 67/A. §-a a következők szerint határozza meg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalmát. Ennek alapján:
Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:
a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.
Halmozottan hátrányos helyzetű:
a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
b) a nevelésbe vett gyermek,
c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

b) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőttekről nincs adat az önkormányzat birtokában.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A rossz minőségű, közművel ellátatlan lakásokban élő gyermekek életkörülményeinek javítása rendkívül nehéz feladat. A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez. A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.
A Gyvt. 17. § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.
A gyermekjóléti szolgálat munkatársai aktívan részt vesznek és közreműködnek a lakhatási feltételeket javító adományok, felajánlások közvetítésében. Egyre elterjedtebb, hogy maguk a köznevelési, gyermekjóléti intézmények adomány gyűjtési programokat szerveznek vagy részt vesznek adomány kiosztásában. A feladatok ellátásában a Civil szervezetek, egyházak részvétele bővíti a segítségnyújtás eszközeit.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Meg kell említenünk, hogy a HEP 3.5. pontjában szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett településrészen élő gyermekek helyzetét, életkörülményeiket jelentősen meghatározzák az ott beazonosított problémák ezért életminőségük javítása, esélyegyenlőségük biztosítása céljából kiemelten fontos az ott meghatározott fejlesztési cél megvalósítása.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.
A városban valamennyi védőnői körzet (5) és az iskolavédőnői körzet is folyamatosan betöltött volt (5).

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A háziorvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a háziorvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

Tábla:4.3.2.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	6	2	n.a.	n.a.
2019	0	6	2	n.a.	n.a.
2020	0	6	2	2489	110
2021	0	6	2	2790	109
2022	0	6	2	cca.2834	145
2023	0	6	2	2948	143

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok(orvosok beszámolói)

A Városban két fő gyermekorvos látja el a kisgyermekek gyógyító ellátását. Betöltetlen házi gyermekorvosi praxis a településen nincs. A legközelebbi kórház Kecskeméten található, mintegy 15 km-re.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az önkormányzat által fenntartott Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvodában gyógypedagógus, logopédus lát el fejlesztő tevékenységet. A Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskolában szintén integrált fejlesztés valósítanak meg a szakemberek. Fontos, hogy minden rászoruló gyermek részesüljön a fejlesztési tevékenységekben, amellyel problémái kezelhetővé válnak, vagy megoldásra kerülnek.

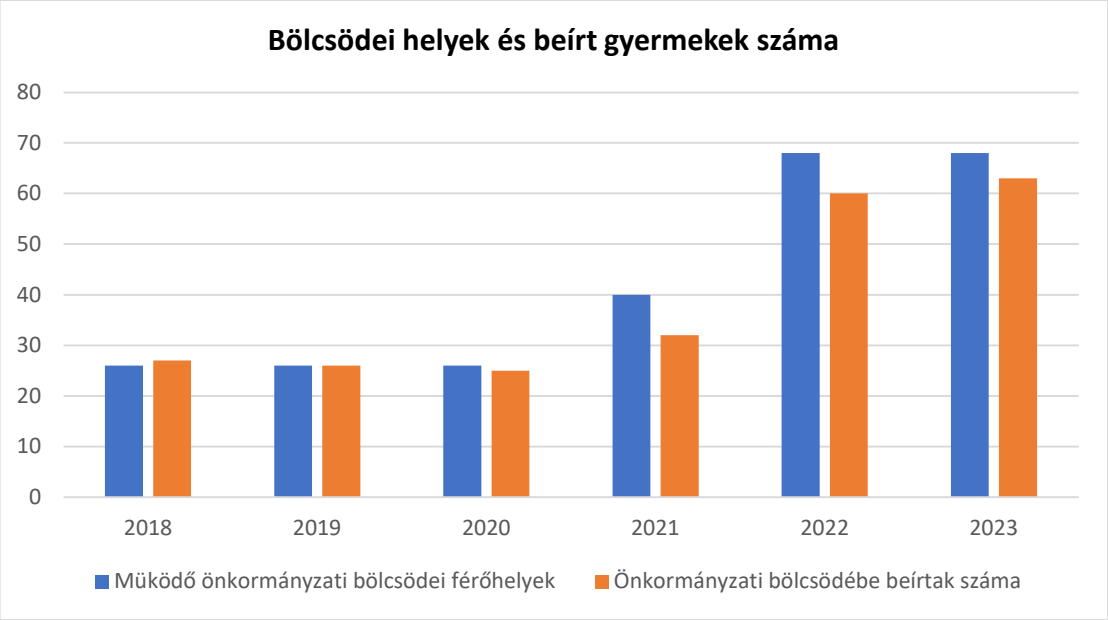
d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

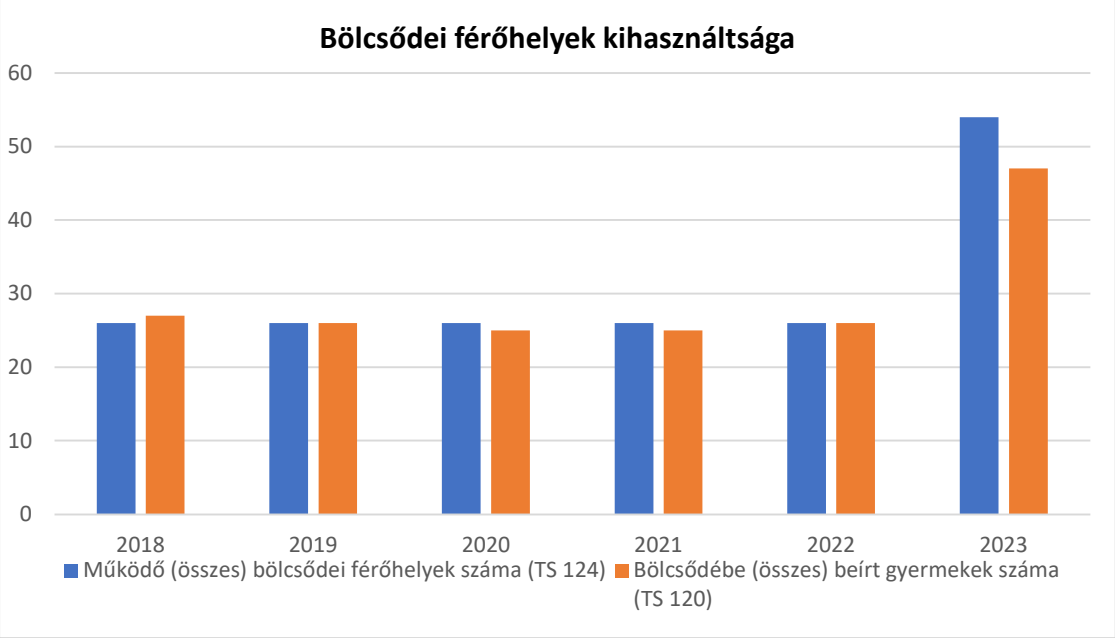
A gyermekjóléti alapellátás Lajosmizse Város Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat útján valósul meg. Gyermekjóléti Központ Kecskeméten működik. A Szolgálat minden lehetséges eszközével azon dolgozik, hogy a gyermekszegénységet minél nagyobb mértékben felszámolja. Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda nem működik a városban.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A bölcsődei ellátás a három éven aluli gyermekek számára (20 hetes és 3 éves kor között) biztosítja a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerinti napközbeni ellátást, nevelést, gondozást, felügyeletet, étkeztetést. A bölcsődei ellátás esetén a gyermek napi gondozási ideje legalább négy óra és legfeljebb tizenkét óra. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatás időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodjon.

Tábla:4.3.3.a) b)

A bölcsődei férőhelyek maximális kihasználtságát jól mutatják a fenti táblák is. A Felsőlajosi Tagintézmény Bölcsődei Intézményegysége és a Mizsei utcai Tagintézmény

megnyitásával 2022-re a bölcsődei férőhelyek száma 68-ra emelkedett, amely szinte várólista nélkül kiszolgálja a lajosmizsei szülők igényeit.

f) gyermekvédelem;

A Városban teljes körűen működik, a Lajosmizse Város Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményén keresztül a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága keretében működő: Család- és Gyermekjóléti Központ.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

Krízishelyzetben az Önkormányzat az egyes szociális ellátásokról szóló 7/2012.(III.30.) rendeletében biztosított ellátásokat tudja nyújtani.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A testnevelés és a sport részterületei – az óvodai testneveléstől a versenysportig – egymással összefüggő és kölcsönhatásban álló egészet képeznek, melyben azonban nemenként eltérőek az egyes mozgásformák közötti igények. Bármelyik részterület fejlesztése, vagy elhanyagolása jelentősen kihat a testkultúra egészére. A testnevelés és a sport jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi-fizikai nevelésében, a személyiség formálásában. Ezt felismerve 2012. szeptember 1. napjától minden köznevelési intézményben felmenő rendszerben be kellett vezetni a mindennapos testnevelést. A helyi önkormányzatoknak nagy szerepet kellett vállalniuk a feltételek, létesítmények megvalósításában, továbbá a taneszközök fejlesztésében. Az Állam sporttal kapcsolatos célkitűzései között egyre nagyobb hangsúlyt fektet - különösen a látványsportágak körében – a sportlétesítmények, a tárgyi eszközök fejlesztésére, továbbá az egyéb feltételek megteremtésére.

Ellentmondást jelent, hogy míg a versenysport, az élsport területén kimagasló eredményeket és nemzetközi sikereket érnek el sportolóink, addig a lakosság döntő többségének rossz az egészségi, edzettségi állapota.. (Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzatának Sportkoncepciója 2016.) Ez a helyzet sajnos napjainkra sem változott, ezt támasztják alá az orvosi beszámolók is.

A sport fontosságát célozva a 2012/2013-as tanévtől a Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola, 1. és 5. évfolyamon, felmenő rendszerben egy-egy testnevelési osztályt indított kézilabda sportágban.

Az önkormányzat tulajdonát képező 950 m2 hasznos területű, Polyák Imre Sportcsarnok iskolai és sportköri célokra szolgál, aminek az éves kihasználtsága 100 %. A sportlétesítményt használók/szolgáltatást igénybe vevők száma 650 fő/nap. Az iskolához tartozik 3 darab szabadtéri kézilabda pálya is, pályánként 800 m2-nyi területtel. A Mizsei utcában lévő Lázár Bence Labdarúgó Sportcentrumban egy kiszolgáló épület és két szabadtéri labdarúgó pálya található. A kiszolgáló épület hasznos területe 150 m2, az egyik pálya 4050 m2, a másik labdarugó pálya 7150 m2. 1999. októberében megalakult a Lajosmizsei Városi Labdarúgó Club, a klub csapatai szép eredményeket érnek el a különböző versenyeken, tornákon.

Lajosmizse Város a költségvetésében meghatározott keretösszegben támogatja azokat a tevékenységeket, melyek segítik a versenysport, a mindennapos testedzés, a

szabadidősport megvalósítását, a fogyatékkal élők sportolási tevékenységét, továbbá a város sporthagyományait is figyelembe vevő, eredményesen működő szakosztályokat, utánpótlást nevelő műhelyeket.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítania a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

A gyermekétkeztetésre vonatkozó helyi szabályok Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelmi támogatásokról, valamint gyermekjóléti alapellátásokról szóló 8/2012. (III. 30.) önkormányzati rendeletében kerültek meghatározásra. A gyermekétkeztetés a Lajosmizse Város Intézményeinek Gazdasági Szervezete által működtetett konyhákon keresztül biztosított.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Programokat szervez a rászorulók részére Lajosmizse Roma Nemzetiségi Önkormányzata, amelyekre a költségvetésükből biztosítanak fedezetet. (Gyermeknap, Roma Mikulás-ünnepség)

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem ismert ilyen jellegű megkülönböztetés.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Köznevelési Intézményi szervezési kereteken belül a napi étkezésen felül gyümölcsnapot tartanak, ezáltal is friss zöldséghez-gyümölcshöz juttatva a gyermekeket. Iskolás gyermekeink részesülnek az „Iskola gyümölcs” és az „Iskola-tej” programból, ezáltal is naponta friss gyümölcshöz és tejtermékekhez jutnak.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló
(Nktv. 4. §-ának 13. pontja)

ba) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvodai nevelést a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig kell biztosítani. A települési önkormányzatnak helyben kell gondoskodnia az óvodai nevelésről, ha legalább nyolc óvodáskorú gyermek rendelkezik az adott településen lakóhellyel, és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, valamint ha a szülők ezt igénylik.

Lajosmizse kiterjedt tanyavilággal rendelkezik, ahonnan az iskolába történő eljutás nehézséget jelenthet azoknak, akik autóval, egyéb közlekedési eszközzel nem rendelkeznek. A városban működik az iskolabusz, amely valamennyi rászoruló gyermek iskolába-jutásában közreműködik, ezzel is segítve az oktatáshoz való egyenlő hozzáférést.

Tábla:4.4.-es

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 092)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül** (TS 093)
	Fő	**Fő**	**%**
2018	415	69	16,63
2019	434	76	17,51
2020	423	73	17,26
2021	417	60	14,39
2022	428	43	10,05
2023	409	33	8,07

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	**Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban**	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 094**)**	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül** (TS 095)
	Fő	**Fő**	**%**
2018	751	204	27,16
2019	766	177	23,11
2020	762	84	11,02
2021	755	83	11,29
2022	742	127	17,12
2023	760	126	16,58

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

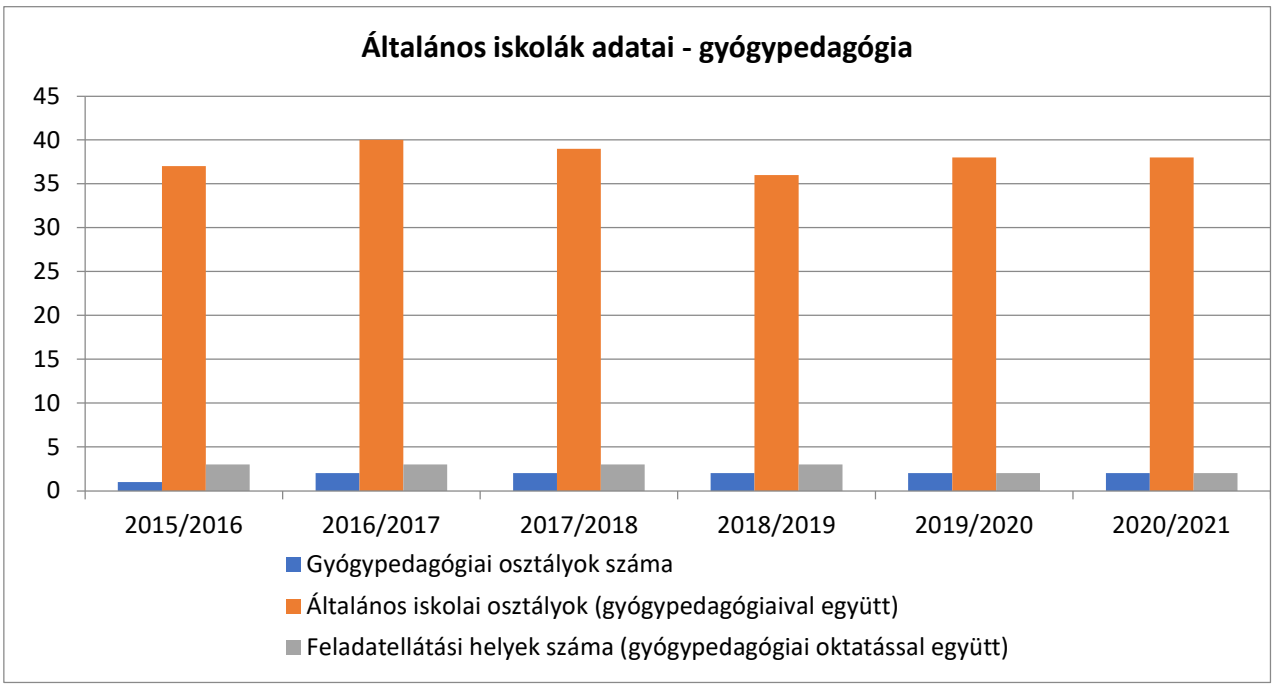
4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	**Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 114)	**Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 113)
	fő	**fő**
2018	400	5
2019	378	1
2020	385	0
2021	354	0
2022	242	13
2023	218	0

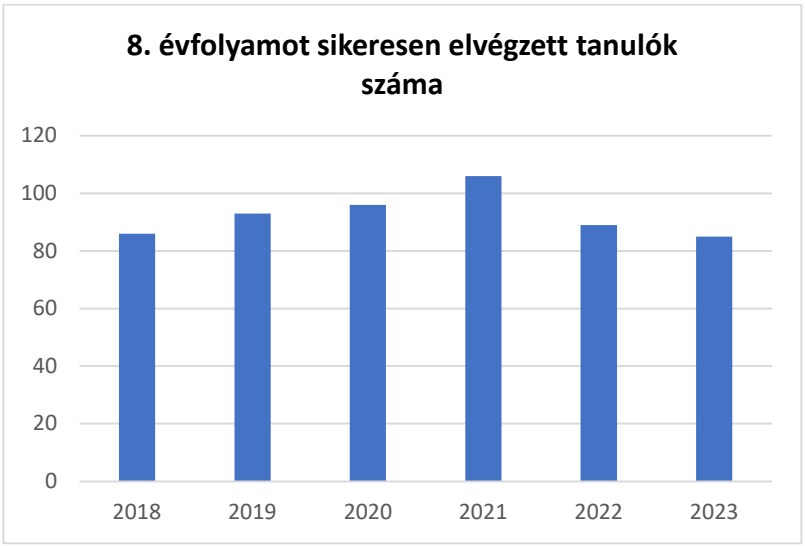
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hátrányos helyzet meghatározása a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben foglaltaknak megfelelően kerül meghatározásra.

A hátrányos helyzetű gyermekek száma még mindig magasnak mondható a lakosságszámhoz képest.

a) a köznevelséhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)
Tábla:4.4.1. opcionális, 4.4.2.; 4.4.4.;4.4.5.;

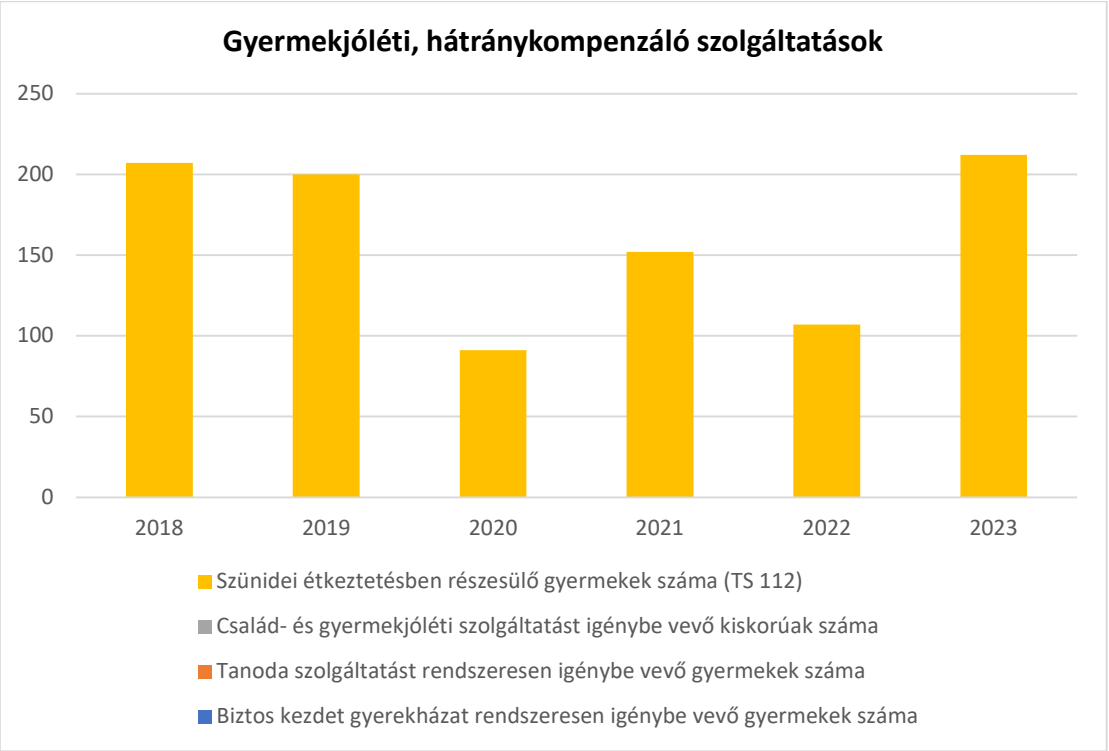

A 8. évfolyamot sikeresen elvégzett tanulók száma évről-évre növekvő tendenciát mutatott 2018. óta, amely biztató eredmény a szakképzés megszerzéséhez. A 2022. évtől jelentkező csökkenést, a nem Lajosmizsén általános iskolát végzők számának változása okozhatja. Az általános iskolában tanuló dákok száma stabilan a 750 gyermek körül mozog.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
Nem releváns.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;
Az országos mérési eredmények alapján az azonos lakosságszámú településekhez viszonyítva jó az eredmény.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.
Tábla:4.4.6.; 4.4.7.

Városunkban Tanoda szolgáltatás és Biztos Kezdet Gyerekház nem működik, a hátránykompenzáló juttatás a szünidei étkeztetés biztosítása, amelyet igénybe vevők száma hektikusan változik, de 2023-ban még mindig hatalmas segítséget jelentett 212 gyermeknek.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az aktív szabadidősport lehetőségei korlátozottak a településen	A szabadidő eltöltésének, az egészséges életmód és sportolás feltételeinek javítása a településen
Az óvoda Rákóczi utcai Tagintézményében a tornával történő fejlesztés lehetőségei korlátozottak	Az óvoda Rákóczi utcai Tagintézményében tornaszoba építése a fejlesztési lehetőségek biztosítása érdekében
A fiatalok hasznos időtöltésére kevés lehetőség áll fenn	A fiatalok számára megfelelő szabadidős tevékenységet táborozási lehetőséget biztosítani

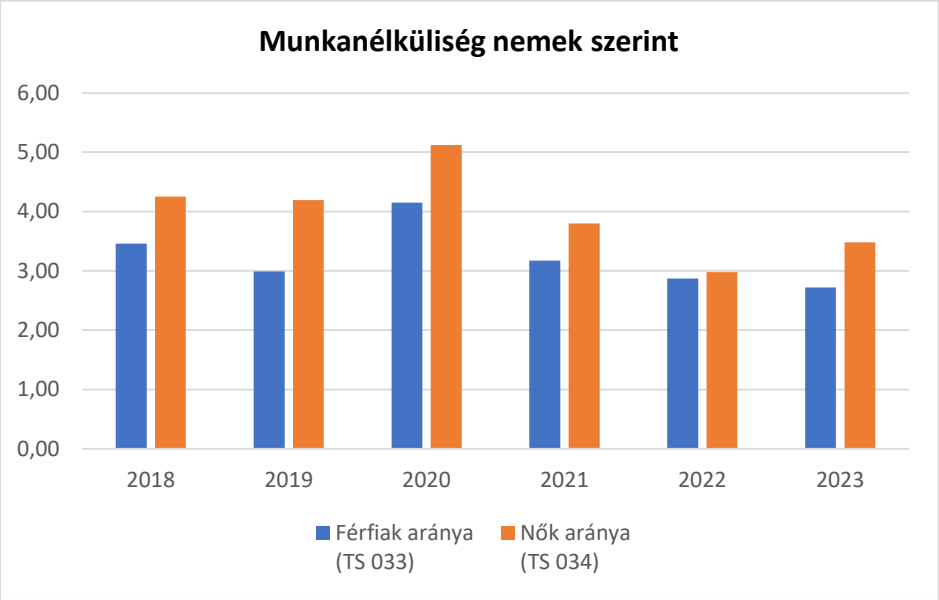
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban a nők esélye új kihívások előtt áll. A magyar családok lassan vetik ugyanis le a szokást, hogy az idősekről való gondoskodás csupán a nők kötelezettsége. Azon kívül a gyermek a családban a női természet következtében általában jobban kötődik az anyához, aki a modern korban már, mint teljes értékű munkavállaló is szerepet kap. A nők e kettős, nekik tulajdonított és természetes szerepe valamint az európai, de különösen a magyar háztartások gazdasági kihívásai is súlyosbítják a családanyák gazdasági és szociális helyzetét, akiknek e terheket úgy tűnik, hogy viselniük kell, és azt össze kell egyeztetniük munkavállalásukkal. A társadalomnak kötelessége a jogalkotás útján is enyhítenie e terheken.[24]

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

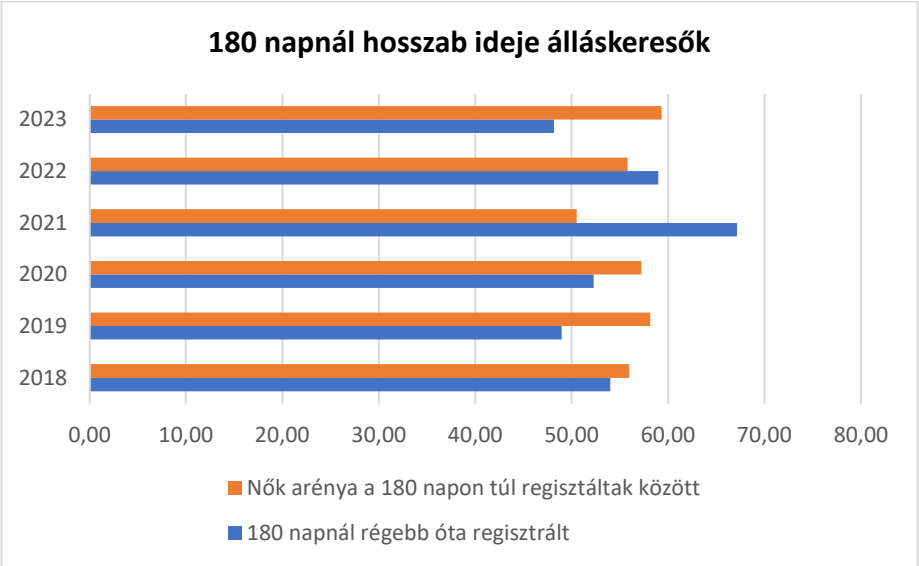
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

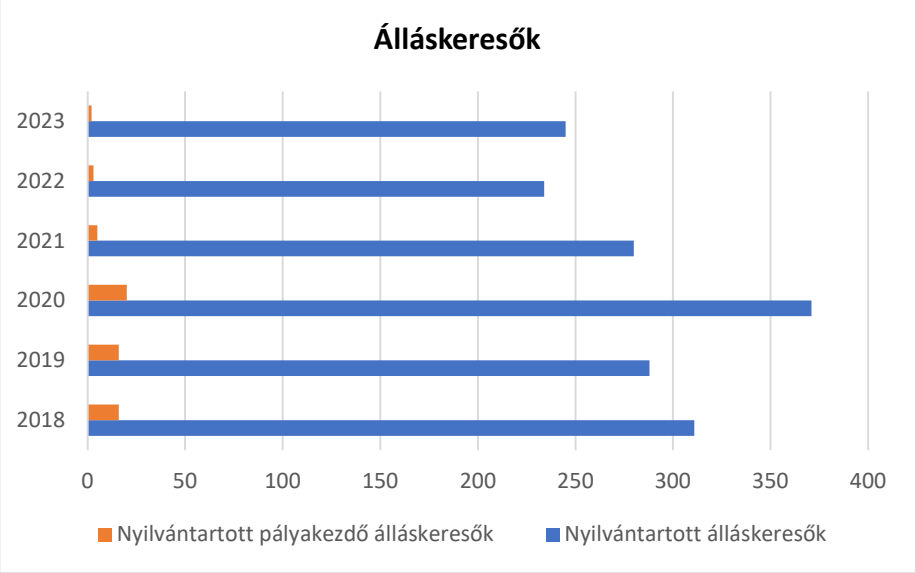
Tábla:5.1.1.; 5.1.2.; 5.1.3.

A női munkanélküliek száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutatott, majd 2023-ban enyhe emelkedés jelent meg. A női munkanélküliek aránya folyamatosan magasabb a férfiaknál.

[24] MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

A munkanélküliek számából 180 napon túl regisztrált álláskeresők aránya hektikusan változik, a nyilvántartott pályakezdő álláskeresőkből csekély mértékű a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya, amely továbbra is jelentős csökkenést mutat.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen lévő foglalkoztatást segítő programokban (kihelyezett gimnáziumi oktatás, nyelvi képzés) a férfiak és a nők aránya kiegyenlített.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Lajosmizse Városban alapvetően nem csak a képzettség hiányából fakad az alacsony iskolázottságú nők csekély mértékű foglalkoztatása, hiszen az ún. „nyári idénymunkák" idején szívesen foglalkoztatják a helyi termelők a megbízható, jó munkával bíró, ügyes és gyors munkavégzésre alkalmas nőket. A szamóca fővárosaként a szamócaszedés, a meggyszedés, a paprikapalántázás és –szedés, stb. mind élő munkaerőt kívánnak.
A városban több külföldi érdekeltségű cég folytat tevékenységet, amelyhez a megfelelő nyelvtudás-, és nyelvismeret elengedhetetlen.

A nyelvoktatásra azonban a továbbiakban is rendkívül nagy figyelmet kell szentelni, és minden korosztály részére lehetőséget biztosítani.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetésére vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, amely városunkban több formában is megoldott.
A gyermekek napközbeni ellátásában közreműködik az óvoda és tanév tartama alatt az általános iskola, bár ezek köznevelési intézménynek minősülnek és alapvetően tevékenységük túlmutat a gyermekek napközbeni ellátásán.

A bölcsődei ellátás keretében - ha e törvény kivételt nem tesz - a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani. Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető. (Gyer. 42.§)

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Köznev.tv. 8. §)

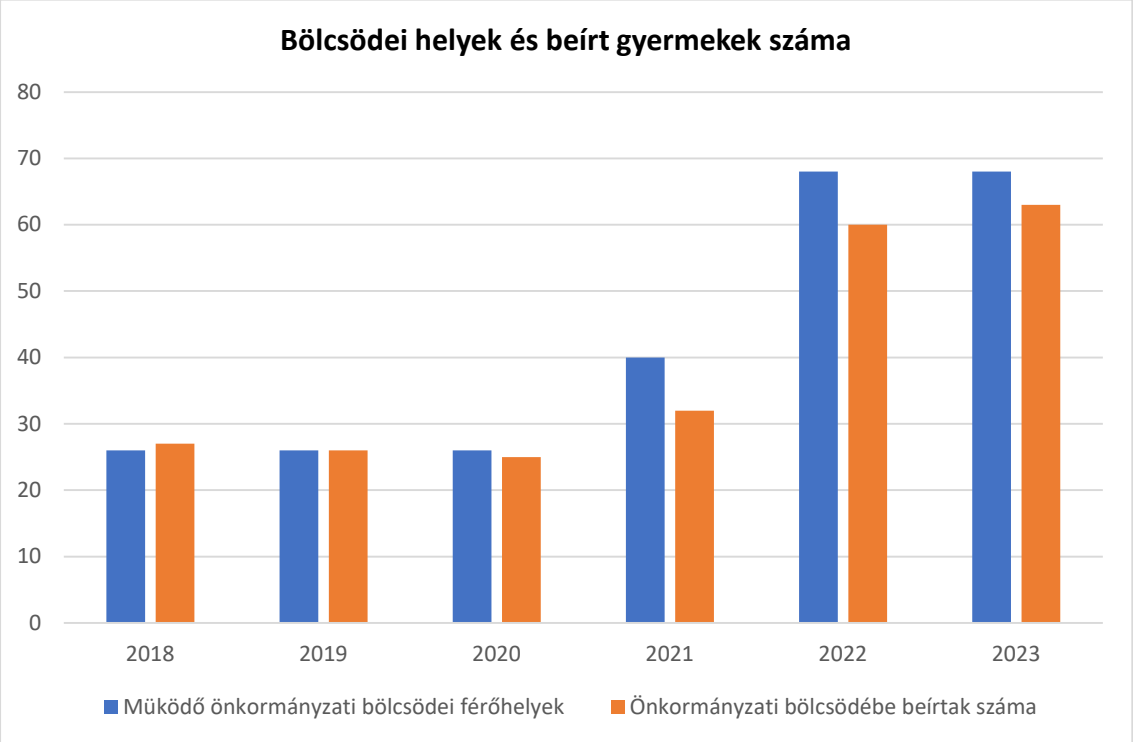
Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig - vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben - gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Az általános iskola e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

A tekintetben kevés adat áll rendelkezésünkre, hogy a gyesről, gyedről a munkába visszatérő szülők munkahelyei milyen mértékben veszik figyelembe a munkavállaló szülői feladatait, biztosít-e számukra rugalmasabb munkaidőt, egyéb könnyítéseket.

A helyi tájékozódás alapján azonban elmondható, hogy léteznek „gyermekbarát” munkahelyek, illetve a szülők a nagyszülők, dédszülők, ismerősök segítségét veszik igénybe a gyermek elhelyezését nyújtó intézménybe szállításában vagy hazavitelében.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	26	27
2019	26	26
2020	26	25
2021	40	32
2022	68	60
2023	68	63

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A bölcsőde maximális kihasználtsággal működik. Évről-évre 100%-os a kapacitáskihasználtság a joszabályi csoportbeosztás figyelembevételével kell, hogy megtörténjen, ezért tér el a férőhelyek és a beírt gyermekek száma. Fenti adatok tárgyév adott napjának létszámadatát veszik figyelembe, valamint a Felsőlajosi Bölcsődei Intézményegységet is tartalmazzák.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a

külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása. A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, itt fogalmazódnak meg a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz történő hozzáférés egyik eleme a védőnői ellátás, amely a település lakosai részére teljes körűen biztosított.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Kiemelten fontos terület az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából, hogy kiemelt hangsúlyt kapjanak azon jellegű tájékoztatások, amelyek azon szerveket mutatják be, ismertetik ahová a bántalmazott nők fordulatnak. Kiemelt feladat a nők ez irányú tájékoztatása, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira történő figyelemfelhívás (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhesgondozáson, plakátokkal).

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése.
Lajosmizse Városban sem Önkormányzati anyaotthon, sem nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) fenntartású anyaotthon nem működik.
A város 50 km-es körzetén belül a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Családok Átmeneti Otthona működik Kecskeméten.
A Város 50 km-es körzetén kívül a Családok Átmeneti Otthona működik Kiskunhalason (85 km), és Menedékváros Családok Átmeneti Otthona Kiskunmajsán (70 km), Családok Átmeneti Otthona Kiskunfélegyháza (49 km).

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.
Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. Az adatgyűjtés a nők adott településen való közéleti részvételét térképezi fel.

év	Képviselőtestület tagja	
	Férfi	Nő
2012	10	2
2013	10	2
2014.	8	4

2015.	8	4
2016.	8	4
2017	8	4
2018.	8	4
2019.	7	5
2020.	7	5
2021.	7	5
2022.	7	5
2023.	7	5
2024.	9	3

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A táblázatból jól látszik, hogy a képviselő-testület tagjainak 1/3-a nő. Itt szükséges megjegyezni és kiemelni azt, hogy Lajosmizse Városban az Önkormányzati Intézmények többségét női vezető irányítja.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Lajosmizse Város Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye a nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák felszámolására az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:
Az Intézmény alapvetően szociális intézmény, így a nőket érintő társadalmi problémák enyhítéséhez abban tudnak hozzájárulni, hogy segítik őket az egészségük megőrzésében. Településünkön minden év őszén megrendezésre kerülnek a Szakmai nyílt napok. Ott ingyenes rákszűrésen vehetnek részt a hölgyek, Több évben ingyenes mammográfiás emlőszűrésre is lehetőség nyílt.
A „néma járvány" a csontritkulás szűrésére is lehetőséget kaptak a lajosmizsei nők, mert a szakmai napok keretében lehetőség van ultrahangos csontritkulás szűrésre.

A védőnői munka során az a tapasztalat, hogy elenyésző azoknak a mélyszegénységben élő kismamáknak a száma, akik munkaviszonyból mennek el szülni. Mindezekhez iskolázatlanság, a családtervezés hiánya és a rossz szociális körülmények is hozzájárulnak.
Előre mutatást jelent az a tendencia, hogy az iskolaelhagyások száma csökken a szakképzés megszerzésének befejezése előtt. A tudatos gyermekvállalás előtt nagyobb eséllyel helyezkedhetnek el, vállalhatnak munkát. Szükséges lenne olyan programokat szervezni, amellyel a tudatos családtervezéshez szerezhetnének számukra fontos ismereteket.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az édesanyák elhelyezkedésének segítése, a munkába történő visszakerülés támogatása	Az édesanyák munkavállalásával a szegénység kialakulása mérséklődik

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Idős embereknél is az emberi méltóság, szociális biztonság érdekében hosszú távú, világos programokra van szükség.

A 65 év felettiek száma 1,66 millióról 1,89 millióra, aránya 16,6%-ról 19,3%-ra nőtt 2010-ről 2019-re.[25] A demográfiai helyzet változása „erőteljes hatással van a szociális védelmi rendszerekre, nyomás alá helyezi a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságát, és megnöveli az igényt a tartós időskori ápolás-gondozásra."[26] Az idősödő társadalomban nő a jelentősége a kor alapú diszkriminációnak (ageizmusnak). „Az idősödés nemcsak a gazdaságilag fejlett és fejletlenebb társadalmakban okoz különböző gondokat, hanem különböző kezelést követel egyazon államon belül is konjunktúra és válság idején. A gazdasági krízisek befolyásolják a munkaerő piacot, ahol jelen vannak a munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok, és az azt elhagyni kívánó, és elhagyni nem kívánó idősebb munkavállalók."[27]

Az idősügynek választ kell adnia számos lényeges, és sürgető[28] kérdésre:

Különösen a feminizációra. A demográfiai trendek régóta a nők hosszabb életkilátásait mutatják, és a nők, akik jövedelme még mindig kisebb, mint a hasonló képzettségű és munkakörű férfiaké, idősen is kisebb nyugdíjra számíthatnak, elözvegyülten pedig – ha vannak – gyermekeik vagy a köz támogatására inkább rászorulnak, mint a családban élő idősek.

Választ kell adnia az izolációra, az elmagányosodásra. A gyermekek számának csökkenése és a nukleáris család terjedése miatt az idős emberek egy része elszigetelődik.

Választ kell adnia az ún. Handicap jelenségre. A fogyatékossággal élők öregkora nehezebb, mint a társadalmi többségé, sőt a fogyatékosság sok esetben éppen időskorban bontakozik ki, a fehér és a más színű botok, a hallókészülékek, a szemüvegek, a „tolószékek" az idősebb generációk körében gyakoribbak.

Választ követel a gettósodás jelensége. Nem annyira regionális értelemben, mint inkább „leépülő településrész vagy épület" értelmében az idősek által lakott házak, területek a kevésbé trendi, kevésbé ellátott vidékekre helyeződnek, avagy az elöregedő környéket az új típusú szolgáltatások – még akár az iskola is – elkerülik.

Gazdasági, társadalmi és kulturális tőkeszegénység. A járadékok és juttatások értékének csökkenése jobban érinti az időseket, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket nehezíti, amely szolgáltatások például a mozgásban akadályozottak esetében létfontosságúak lehetnek az önálló élet lehetőségét például az önálló élelmiszer-beszerzést, avagy a temető vagy az utolsó barátok, rokonok meglátogatását veszélyeztethetik. Amit nem használsz, leépül. Ha nem beszélnek, nem vesznek részt közös cselekvésekben, nem kapnak és nem adhatnak szeretetet, akkor az emberek kulturálisan, mentálisan és fizikailag leépülnek. Generációk tapasztalatai, élményei és érzésvilága múlhat ki – reméljük, nem teljesen nyomtalanul. Ha nem segítik, segítjük, az időseket például az infokommunikációs technológiák elsajátításában akkor ők elmagányosodnak.

Választ kell adnunk a legális migráció kérdésére is. A fiatal éveikben szívesen látott, migráns munkaerő a társadalombiztosítás, és teljes kapcsolatrendszere révén a befogadó országban marad időskorában, ahol még sincsen úgy otthon, mint a kibocsátó országában.

Nagyon nagy feladat, hogy a negatív tendenciákat ellensúlyozzuk tudatos politikával, olyan fejlesztésekkel, amelyek képesek választ adni a demográfiai tendenciákra..

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

[25] MNTFS 2030. p.70.
[26] MNTFS, 2030. p.19.
[27] MAKKOS Nándor : Kor alapú diszkrimináció a közszolgálatban JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): 21 5 pp 24-30 (2019). p.24.
[28] Forrás: BORZA Beáta (szerk.): „Méltóképpen Időskorban" Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának idősügyi projektje, Budapest, 2011. p. 6-.7.

A társadalmi elöregedés globális probléma Magyarországon. A munkanélküliség, a közfoglalkoztatott viszony gyakorisága sok időskorú esetében kisnyugdíjat, minimális jövedelmet eredményezett. Ennek következményeként a megélhetés gondja sok időst súlyt.

Az időskorra jellemző fizikai és szellemi aktivitás csökkenésével egyre gyakoribb a betegségek kialakulásának esélye. Az idősek nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú- és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. *Tábla:6.1.; 6.1.1.; 6.1.2.*

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2018	1 939	1 998	97,05%
2019	2 006	2 030	98,82%
2020	2 042	2 026	100,79%
2021	2 075	2 069	100,29%
2022	2 123	2 067	102,71%
2023	2 127	2 051	103,71%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Biztató, hogy városunkban közel olyan számú a 0-14 éves korú lakosok száma, mint a 65 év feletti állandó lakosok száma.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2018	1 069	1 626	2695
2019	1 067	1 623	2690
2020	1 028	1 585	2613
2021	1 013	1 523	2536
2022	1 011	1 524	2535
2023	1 023	1 517	2540

Forrás: TeIR, KSH Tstar

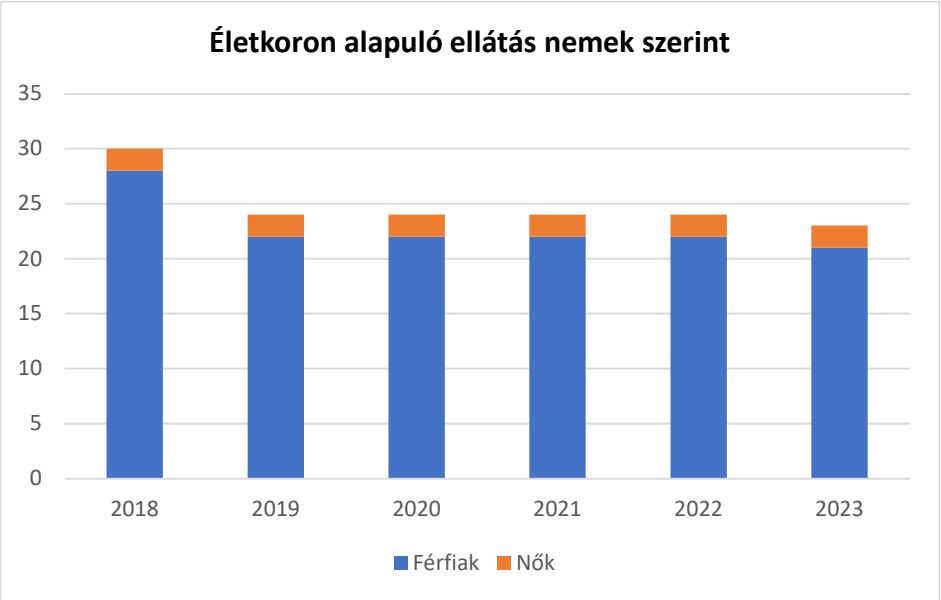
A nyugdíjszerű ellátásokban részesülők száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat a városban, azonban jelentős mértékkel magasabb ezen életkorban lévő nők száma mint a férfiaké.

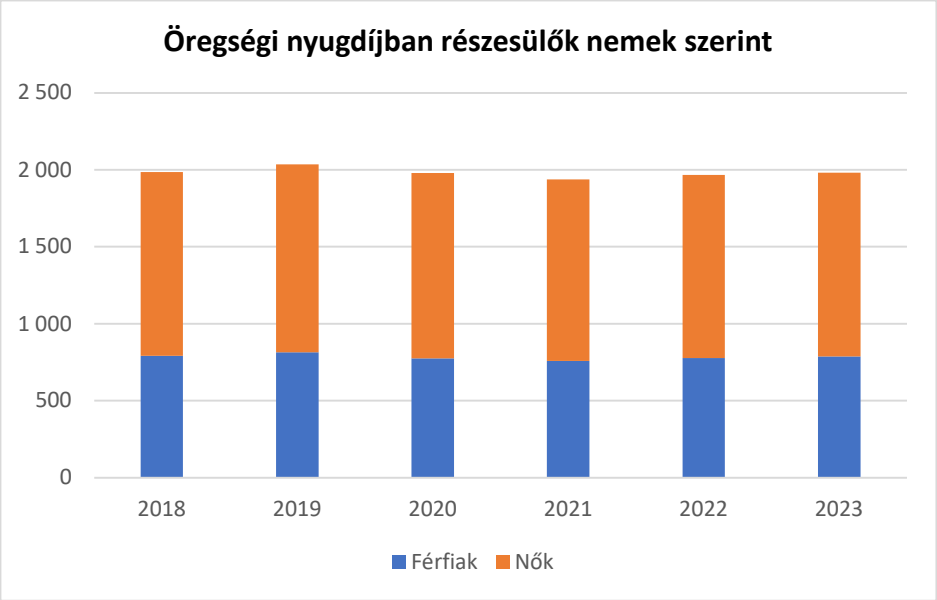
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	28	2	791	1 194	7	141	31
2019	22	2	814	1 220	5	131	33
2020	22	2	774	1 205	5	114	23
2021	22	2	759	1 178	5	102	22
2022	22	2	776	1 191	4	98	24
2023	21	2	787	1 193	8	93	23

Forrás:TeIR, KSH-TSTAR

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenek munkahelyet, végeznek jövedelem-kiegészítő tevékenységet. A speciális tudással, ismeretekkel bíró munkavállalókat nyugdíjazást követően is szívesen foglalkoztatják vissza (a jogszabályi keretek között) a munkáltatók, tekintettel arra, hogy egy-egy szakterület alacsony bérezése miatt a fiatalok rugalmassága, kevésbé röghöz kötöttsége révén nem feltétlenül hajlandó egy kevéssé megfizetett területen elhelyezkedni. (Lsd. szociális pálya)

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;
Tábla:6.2.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
	Fő összesen	**311**	**288**	**371**	**280**	**234**	**245**
41-45 év (TS 042)	Fő	27	27	31	19	23	22
	%	8,68%	9,38%	8,36%	6,79%	9,83%	8,98%
46-50 év (TS 043)	Fő	38	31	53	40	24	37
	%	12,22%	10,76%	14,29%	14,29%	10,26%	15,10%
51-55 év (TS 044)	Fő	43	37	58	43	39	31
	%	13,83%	12,85%	15,63%	15,36%	16,67%	12,65%
56-60 év (TS 045)	Fő	39	33	37	41	22	32
	%	12,54%	11,46%	9,97%	14,64%	9,40%	13,06%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	47	31	37	48	52	47
	%	15,11%	10,76%	9,97%	17,14%	22,22%	19,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők kor szerinti megoszlását vizsgálva továbbra is a 61 éves, vagy a feletti korosztály esetében az egyik legmagasabb az álláskeresők száma. A fiatal, 41-45 éves korosztályból mindösszesen 22 fő álláskeresőt regisztráltak.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Városunkban a Művelődési Ház és Könyvtára biztosít és szervez az idősek szabadidejének eltöltésére sokszínű programot. Például: Jász Hímzőkör, Nyugdíjas olvasókör, Lajosmizsei Nőegylet. A városban számtalan területen megjelennek az időskorúak köréből kikerülő önkéntesek akik aktívan bekapcsolódnak a város közéletébe.
Az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét az idősek világnapjává. Ezen dátumhoz igazodva városunkban is évente megrendezésre kerül programokkal, rendezvényekkel, a Városi Idősek Napja.

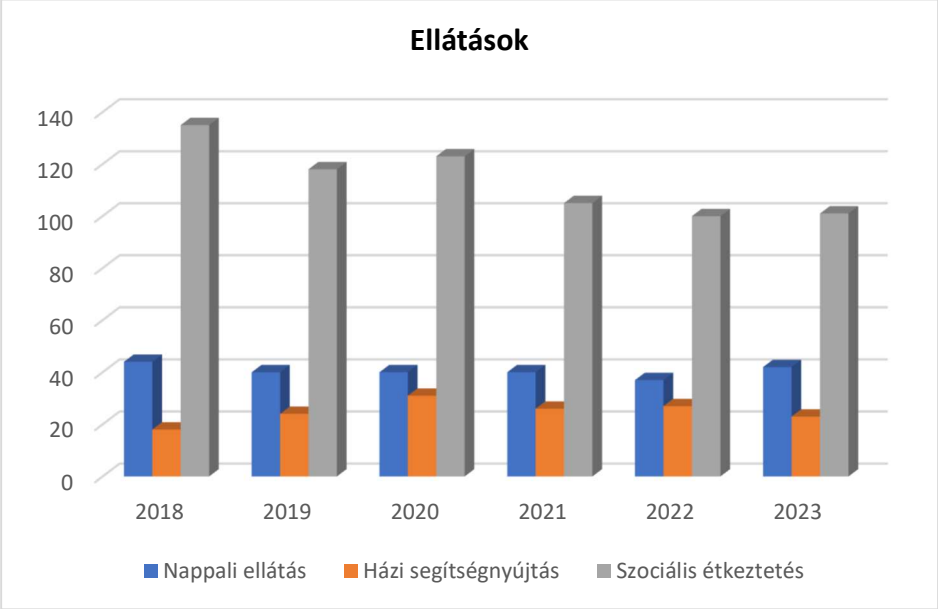
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlenségét főként a romló egészségi állapotból és a képzettségbeli hiányosságokból eredő problémákra vezethetők vissza. A hátrányos megkülönböztetés más aspektusból nem ismert.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Tábla:6.3.1.;

Fenti tábla is jól tükrözi, hogy az ellátások közül legnagyobb számban a szociális étkeztetést veszik igénybe az idősek. A Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményében működő idősek klubja (nappali ellátás) az idősek időtöltésének aktív ellátását jelenti. Beszélgetést, társasjátékozást, olvasást is beiktatnak a mindennapokba, ezzel is segítve a szellemi frissesség megtartását az önfeledt szórakozás lehetőségét.
A házi segítségnyújtás és a falu/tanyagondnoki szolgáltatás, olyan feladata amellyel a nappali ellátástól távolmaradó idősek esetében is biztosítja az idősek szociális, és közszolgáltatásokhoz való hozzáférését.

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátás az igénylő, illetve annak törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ezt követően felmérik az igénylő egészségi, szellemi és fizikai állapotát, megállapítják a gondozási szükséglet mértékét, és ennek megfelelően a szükségletekhez igazodóan állapítják meg a részére nyújtott szolgáltatásokat.

A tanyagondnoki szolgáltatás olyan szociális alapellátási forma, amelyet főállásban, teljes munkaidőben (heti 40 óra), közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott tanyagondnok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel az aprófalvak és a külterületi lakott helyek szolgáltatás- és intézményhiányból eredő hátrányait.

A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, teljes mértékben hozzájutnak az idősek is. Az információkat az Önkormányzat intézményein keresztül kommunikálja a város vezetése, a közösségi élet gyakorlása is többféle formában működik.
Az idősek közlekedésének javulásához is hozzájárult a Közlekedési koncepció egyes elemeinek megvalósítása. A főúton 2 buszmegálló akadálymentesen megközelíthető és a biztonságos le- és felszállás kiépített és megoldott. A Szent Lajos utca és a Széchenyi utca között a főút felújítása a Közlekedési Koncepció figyelembevételével valósult meg. A Közlekedési Koncepció az 5-ös főúton további gyalogos/kerékpáros átkelési lehetőségek kialakítását tartalmazza.

Lajosmizse hatalmas külterülettel rendelkezik, jelentős a szórt tanyás ingatlanok száma. A szolgáltatásokhoz és az ellátásokhoz való hozzáférést jelentősen meghatározza a biztonságos közlekedés. Számos aszfaltút segíti a városba történő bejutást. A közlekedést segítő mopedekkel, kerékpárokkal a kerékpárúton történő közlekedés biztonságos. A külterületi utak karbantartása folyamatos, állandósuló megoldást az aszfaltút és a kerékpárút jelent a biztonságos közlekedés megvalósítása érdekében.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A feladat magában foglalja a közművelődési alapszolgáltatások megszervezését, meghatározott pénzügyi támogatás biztosítását, valamint a helyi lakosság képviseletének biztosítását a közművelődési feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Magában foglalja továbbá a művelődő közösségek létrejöttének elősegítését, működésük támogatását, fejlődésük segítését, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítását (a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítását. E feladat tartalmazza továbbá a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítását, az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítását, a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést). Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára fogja össze ezeket a tevékenységeket, amelyet korosztálytól függetlenül biztosít az érdeklődők részére.

b) idősek informatikai jártassága;
Az informatikai jártasság megszerzésére a kecskeméti Katona József Könyvtára „Internet – használói tanfolyam” programja keretében van lehetőség, de informatikai hozzáférés a Könyvtárban biztosított.

c) a generációk közötti programok.
Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára számos állandó foglalkozásnak biztosít helyet, e mellett havonta városi szintű programokat szervez ünnepkörökhöz, helyi évfordulókhoz kapcsolódóan. Ezen lehetőséget biztosítanak az önszerveződött csoportok bemutatkozására és programot biztosítva a város minden korosztályának.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Művelődési Ház és Könyvtár biztosít helyet civil kezdeményezésre az Őszikék Nyugdíjas Klub tevékenységeire, amelynek összejöveteleire 2 hetente hétfőnként kerül sor. Ekkor az aktuális évszakokhoz, jeles ünnepekhez kapcsolódóan programokat szerveznek a Klub tagjainak, ezen túl kirándulásokat, színházlátogatásokat tesznek.
A nyugdíjas korúak aktivitását bizonyítja az is, hogy egyes nyelvtanfolyamokon több nyugdíjas is részt vett, és a Könyvtár számítógépeit is rendszeresen használhatják az idősek. Az ott dolgozók szívesen nyújtanak segítséget az internet-használathoz, amelynek elsajátítására korábban tanfolyam keretében is lehetőség volt.
Az Őszirózsa Népdalkör is szívesen látja akár egy-egy alkalomra is vendégül az énekes kedvű időseket.
A Senior örömtánc minden héten várja a táncos lábú időseket.
A Jász Hímzőkörnek az Egészségház, Estike Idősek Klubja ad helyet minden második héten hétfőnként 15.00 órától.
Az ügyes kezűek tűzzománc-készítésben és kerámiázásban is jeleskedhetnek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elmagányosodás és az azzal járó mentális problémák.	A már működő nyugdíjas klubok népszerűsítése, új nyugdíjas közösségek létrehozása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel, csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében a jogalkotó alkotott törvényt. A Fot. 2. § (1)–(5) bekezdése alapján az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban. „Az ésszerű alkalmazkodás a fogyatékkal élő személyek igényeihez történő alkalmazkodást jelenti. Magában foglalja különösen meglévő létesítmények átalakítását, és olyan új épületek létrehozását, melyeket fogyatékkal élők is használhatnak, valamint olyan munkahelyi szerkezetátalakítás, részmunkaidős vagy módosított munkarendek, áthelyezés egy üres állásba, berendezések vagy eszközök beszerzését és módosítását, valamint vizsgák, képzési anyagok vagy szakpolitikák megfelelő kiigazítását vagy módosítását, illetve minősített olvasók vagy tolmácsok biztosítását és egyéb hasonló alkalmazkodást a fogyatékkal élők igényeihez. Az AB szerint az „ésszerű alkalmazkodás” az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékossággal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását, pl. az egyetemes tervezés által. Az „egyetemes tervezésen” a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem zárhatja ki a „fogyatékossággal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát.”[29]

A „Semmit róluk nélkülünk” James Charlton 1998-ban megjelent könyvének címe, melyet az MNTFS 2030 így fogalmaz meg: „a közösségi részvétel és támogatás elve az egyenlő jogok alapján: a bizalomra, aktív részvételre, partneri együttműködésre építve a programok tervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe be kell vonni a célcsoportok így a roma közösség, a helyi önszerveződések és a közigazgatás képviselőit.” Az alapelv így vonatkozik a fogyatékkal élő szervezetekre személyekre is.[30]

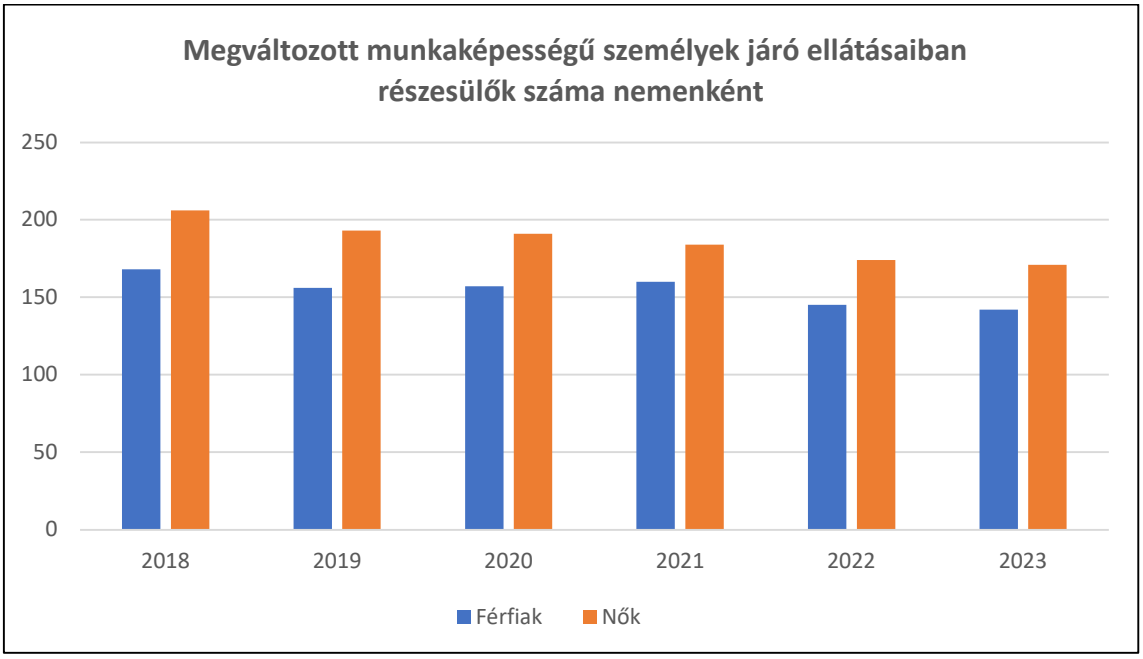
7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tábla:7.1.1.; 7.1.2.

[29] MAKKOS Nándor : Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közszférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).
[30] MNTFS 203. p. 23.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak** (TS 061)	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők** (TS 062)	**Összesen**
2018	168	206	374
2019	156	193	349
2020	157	191	348
2021	160	184	344
2022	145	174	319
2023	142	171	313

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyeknek járó ellátásban részesülők száma enyhén csökkenő tendenciát mutat. A 2018-as adatokhoz képest közel 17%-os csökkenés tapasztalható az ellátottak összlétszámában.

Lajosmizsén kötelező önkormányzati feladat a fogyatékosok nappali ellátásának biztosítása. Ez jelenleg nem biztosított, számos megoldást igyekeztünk megvalósítani, de a kivitelezés még várat magára.

a) fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága,. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. Lajosmizsén az Önkormányzat helyet biztosított a Mathiász utcai ingatlanában a KÉZMŰ-, FŐKEFE-, ERFO Közhasznú Nonprofit Kft.-nek, akik megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatását segítik.

31 fő megváltozott munkaképességű személyt tudnak alkalmazni betanított munkakörben.

Kiemelt lehetőség ez a városban élő megváltozott munkaképességűek számára, hiszen vakok, gyengénlátók, mozgásukban korlátozottak is aktív részesei lehetnek a munka világában a mindennapoknak.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete kiemelt figyelmet fordít a fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának biztosítására.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nem ismert.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A fogyatékos személyek számára speciális közlekedési megoldások részben megoldottak. A mozgássérült parkolók kiépítését, kijelölését szükséges folytatni.
Az önkormányzat felelősségi körébe tartozó intézmények teljes körű akadálymentesítésének további fejlesztése (fizikai és/vagy infokommunikációs akadálymentesítés) szükséges, az önkormányzat anyagi lehetőségeinek és a pályázati lehetőségek szem előtt tartása mellett. A tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei
A Mozgáskorlátozottak Bács-Kiskun Megyei Egyesület Lajosmizsei Csoportja rendszeresen tart egyeztetéseket a helyi művelődési házban, itt a fogyatékos személyek megfelelő információk birtokába kerülnek a számukra jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról, rendezvényeikről.

A jogszabályok által a fogyatékkal élő személyek számára biztosított ellátási formákat a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény határozza meg.
Ezen túl kormányrendeletek is biztosítanak közlekedési kedvezményt, parkolási igazolványra való jogosultságot. Ezek további szabályozással kötötten igényelhetőek.
Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:
Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátások, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.
Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, a támogatott lakhatás, az egyéb speciális szociális intézmény.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A Lajosmizsei Egészségházban számos szakellátás vehető igénybe, így működik laboratórium (mintavételi hely), reumatológia-, szemészet-, fizikoterápa- kardiológia-, bőrgyógyászat-, pszichiátriai-, nőgyógyászati szakrendelés is. A háziorvosi tevékenységet 6 felnőtt és 2 gyermek- és csecsemőgyógyász orvos látja el.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A város önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége:

- az önkormányzati hivatal,

- az egészségügyi intézmény,
- az óvoda Székhelyintézménye és Rákóczi utcai Tagintézménye,
- a művelődési ház
- a Kormányablak,
- a Szent Lajos utcai és Mizsei utcai Bölcsőde komplex akadálymentes, a többi épület csak részlegesen.

Az önkormányzati hivatal rendelkezik felvonóval, az egészségházban kiépített a vakvezető sáv, a mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa, indukciós hurok és a tapintható információs tábla.

Az intézmények rendelkeznek mozgáskorlátozottak részére mosdóval vakvezető sávval, rámpával.

A Cédulaház, a Színházterem és a Piac mozgássérültek részére is megközelíthető, a Kormányablak felújítása során megvalósult az infokommunikációs és mozgássérült akadálymentesítés is.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Rendkívül fontos feladat az információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége. Számos üzlet nem akadálymentes, ezért fontos a megán-szektor folyamatos érzékenyítése.

Színháztermünkben sor került olyan előadásra, ahol a hallássérült néző részére jeltolmács igénybevételével került sor a darab bemutatására.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzati munkahelyek részben akadálymentesítettek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az újonnan épülő közlekedési utak, járdák kialakításánál erre figyelemmel vagyunk.

f) fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A fogyatékos személyek számára speciális közlekedési megoldások részben megoldottak. A mozgássérült parkolók kiépítését, kijelölését szükséges folytatni.

Az önkormányzat felelősségi körébe tartozó intézmények teljes körű akadálymentesítésének további fejlesztése (fizikai és/vagy infokommunikációs akadálymentesítés) szükséges, az önkormányzat anyagi lehetőségeinek és a pályázati lehetőségek szem előtt tartása mellett. A tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Központi közlekedési lámpáknál jelzőrendszer fejlesztése a továbbiakban fontos feladat.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nem ismert önálló program.

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A Mozgáskorlátozottak Bács-Kiskun Megyei Egyesület Lajosmizsei Csoportja rendszeresen tart egyeztetéseket a helyi művelődési házban, itt a fogyatékos személyek megfelelő információk birtokába kerülnek a számukra jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról, rendezvényeikről.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A középületek és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek nem teljesen akadánymentesek	A települési közszolgáltatások és egyéb szolgáltatások komplex akadány mentesítése megtörténik

8. Valamennyi célcsoportot érintő probléma került meghatározásra a HEP fórum és Lajosmizse Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata által. A „Közlekedjünk biztonsággal” a kül- és belterületi utakon megnevezésű intézkedés valamennyi célcsoportot magába foglal és a város teljes lakosságát érinti.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A Lajosmizse Városban élők közszolgáltatásokhoz való hozzáférését, mindennapi életvitelét nehezíti a közlekedési lehetőségek elavultsága a közúthálózat helyenként rossz állapota	A biztonságos közlekedési feltételekkel a közlekedés biztonságossá válik

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A civil szervezetek, egyházi szervezetek és az önkormányzati fenntartású szolgáltató, szervezetek együttműködése zavartalan. Önszerveződő közösségek pl.: Őszikék Idősek Klubja, Őszirózsa Népdalkör, Jász Hímző kör, Lajosmizsei Nőegylet.

Lajosmizse Város Önkormányzata többek között az alábbi egyesületekkel, alapítványokkal működik együtt:
Lajosmizsei Sakk Kör
Almavirág Horgász Egyesület
Fekete István Általános Iskolai Sport Egyesület
Gyermekekért Plusz Alapítvány
Mizse K1 Klub
Lajosmizséért Közalapítvány
Lajosmizsei Asztalitenisz Club
Lajosmizsei Gazdakör
Lajosmizsei Helytörténeti és Kulturális Egyesület

Lajosmizsei Kultúrapártoló Alapítvány
Lajosmizsei Polgárőr Egyesület
Lajosmizsei Városi Kamarakórus Egyesület
Jász-Kun Hagyományőrző Íjász Egyesület
Lajosmizsei Városi Labdarúgó Club
Legyetek Jók, Ha Tudtok Alapítvány
Mizse Kézilabda Club
ŐSZIKÉK Nyugdíjas Klub Egyesület
Tündérkert a Lajosmizsei Óvoda Gyermekeiért Alapítvány
Városi Tűzoltó Egyesület Lajosmizse
Lajosmizse Fejlődéséért Egyesület
Mozgáskorlátozottak Bács-Kiskun Megyei Egyesület Lajosmizsei Csoport
Lajosmizsei Maszk Egyesület
Lajosmizsei Városszépítő Egyesület
Lajosmizse Önkormányzati Tűzoltó Parancsnokság
Lajosmizsei Ipartestület

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az a) pontban felsorolt valamennyi alapítvánnyal, civil szervezettel kiváló a kapcsolat. Összefogással, együttműködéssel számos program valósul meg a városban, de jelentős a baráti társaságok, magánszemélyek egyéni felajánlása, támogatása is.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A legszorosabb együttműködés a vármegyén belüli közvetlen szomszédságban elhelyezkedő településekkel működik. Felsőlajos, Kecskemét a legkiemelkedőbb ezek közül, hiszen Felsőlajosnak mi töltünk be térségi szerepet, Kecskemét pedig számunkra jelent egyes területeken térségi központot. A Bács-Kiskun Vármegyei Önkormányzat rendezvényei, kezdeményezései is összefogják a vármegye településeit, de ilyen jellegű tevékenységet lát el az Aranyhomok Kistérségfejlesztési Egyesület is.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Lajosmizse Városban Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. Az esélyegyenlőség megteremtéséhez szoros kapcsolatot tart fenn az önkormányzat vezetése a Meserét Óvodával, a Család és Gyemekjóléti Szolgálattal. Rendezvényeikkel a roma kultúra ápolása mellett az esélyegyenlőség megteremtését is hivatottak megvalósítani.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Lajosmizse Város Önkormányzata számos egyesülettel, köztestülettel működik együtt. Ezek tevékenységek döntő többségben a sport és a gyermekek esélyegyenlőségéhez kapcsolódnak, de megtalálhatóak a kultúrához kapcsolódóak is.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az esélyegyenlőség megvalósításában számos for-profit szereplő vállal szerepet, ezek főként magánszemélyek, de vállalkozások is megtalálhatóak.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában,

összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A HEP sablon munkaanyag elkészítése, illetve a következtetések levonását követően véleményezés céljából történő megküldés az érintettek részére.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A település honlapján az anyagról, annak előrehaladásáról folyamatosan tájékoztatást adunk és észrevételi lehetőséget biztosítunk.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A HEP elfogadását követően Lajosmizse Város honlapján megtekinthető lesz.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

10. A HEP IT részletei

1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliségi ráta magas	Foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, munkanélküliek bevonása a közmunka programokba
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Vezetékes víz és közműellátás nem minden lakásban biztosított	A hátrányos helyzetű körülmények között élők lakhatási körülményei javulnak
Gyermekek	Az aktív szabadidősport lehetőségei korlátozottak a településen	A szabadidő eltöltésének, az egészséges életmód és sportolás feltételeinek javítása a településen
Gyermekek	Az óvoda Rákóczi utcai Tagintézményében a tornával történő fejlesztés lehetőségei korlátozottak	Az óvoda Rákóczi utcai Tagintézményében tornaszoba építése a fejlesztési lehetőségek biztosítása érdekében
Gyermekek	A fiatalok hasznos időtöltésére kevés lehetőség áll fenn	A fiatalok számára megfelelő szabadidős tevékenységet táborozási lehetőséget biztosítani
Nők	Az édesanyák elhelyezkedésének segítése, a munkába történő visszakerülés támogatása	Az édesanyák munkavállalásával a szegénység kialakulása mérséklődik
Idősek	Az elmagányosodás és az azzal járó mentális problémák.	A már működő nyugdíjas klubok népszerűsítése, új nyugdíjas közösségek létrehozása
Fogyatékkal élők	A középületek és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek nem teljesen akadánymentesek	A települési közszolgáltatások és egyéb szolgáltatások komplex akadány mentesítése megtörténik
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	A Lajosmizse Városban élők közszolgáltatásokhoz való hozzáférését, mindennapi életvitelét nehezíti a közlekedési lehetőségek elavultsága a közúthálózat helyenként rossz állapota	A biztonságos közlekedési feltételekkel a közlekedés biztonságossá válik

2. Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a mélyszegénységben élők, romák megfelelő közműellátással lakhatási körülményeik megfelelőek.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők a munkavállalással tudnak kitörni kilátástalan élethelyzetükből.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltését megvalósító programokat, beruházásokat.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek elmagányosodásának és az azzal járó mentális problémáknak a megelőzésére.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkába állás segítését.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közszolgáltatások és humán szolgálatásokhoz való hozzáférésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

2023. 06. 05. 14:13 HEP - Helyi Esélyegyenlőségi Programok

Cím:	„"Tiszta vizet mindenkinek, szennyvizet mindenkitől"
Leírás:	A vezetékes vízhálózat nem mindenhol kiépített, ahogyan a csatornahálózat sem. A meglévő vízhálózat rekonstrukciója szükséges.
Határidő*:	2027. 06. 30. (szerda)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse*:	Felelős: Polgármester
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A településen élő romák és mélyszegénységben élők lakásainak közművekkel, elsősorban vezetékes vízzel való ellátottságának és csatornahálózat kialakításának bővítése, ezáltal életkörülményeik, életminőségük javítása.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Lajosmizse Város Gazdasági Programja 2020-2025.; LOCAL AGENDA
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	---
Az intézkedés tartalma:	1. Helyzetfelmérés db/lakás 2. Újonnan kialakításra kerülő utcák felmérése 3. Meglévő vezetékes ivóvízzel el nem látott utcák rangsorolása Rövid távú cél (2025.12.31.): Tényleges fejlesztési területek pontos felmérése Középtávú cél (2026.08.01. – folyamatos): Pályázati lehetőségek felmérése, Tervezési folyamatok előkészítése, helyszínek kijelölése Hosszú távú cél (2027.06.30.-): A hátrányos helyzetű körülmények között élő romák és mélyszegénységben élők életminősége javul, a pozitiv szülői példákon keresztü a mintakovetés által javul a rendezett lakhatási körülmények között élő családok száma. Hozzájutnak az alapvető közszolgáltatásokhoz (vezetékes víz) kialakul igényük.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Lakhatással összefüggő krízishelyzetek száma csökken
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Állami költségvetés Önkormányzat költségvetése Lehetőség szerint pályázati források bevonása
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távú fenntarthatóság biztosítható
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	---
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

Cím:	Foglalkoztatási arányok javítása
Leírás:	A foglalkoztatási mutatók javítása, munkanélküliek bevonása a közmunka programokba, foglalkoztatás lehetőségek felkutatása.
Határidő*:	2026. 11. 30. (hétfő)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse*:	Polgármester
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Munkanélküliek bevonása a közmunka programokba, Foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, mezőgazdasági munkába bevonás lehetősége.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Gazdasági Program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
Az intézkedés tartalma:	Rövidebb idejű ill. hosszabb közfoglalkoztatási pályázatok benyújtása, munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidebb idejű, hosszabb idejű pályázatok beszámolói
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal humánerőforrása a pályázaton elnyert pénzügyi támogatás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Pályázat, pályázatban leírt fenntarthatósági szempontok alapján
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	Pályázati tartalomtól függően együttműködés a Munkaügyi Központtal.
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

Cím:	„Rúgd! Húzd! Ugorj! a Rákóczi utcai oviban!"
Leírás:	A Meserét Óvoda Rákóczi utcai tagintézményében a gyermekek nagymozgásos foglalkozásaihoz nincs tornaszoba, amely megfelelő helyet biztosítana.
Határidő*:	2027. 12. 31. (péntek)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse*:	Felelős: Polgármester
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Rákóczi utcai Tagintézményében az oda járó gyermekek részére tornaszoba építése és az ahhoz szükséges berendezések beszerzése a hátrány megszüntetése érdekében. Rövid távú cél (2024.05.31.): Pályázattal összefüggő esetleges hiánypótlások teljesítése, pályázat elbírálásának figyelése Közép távú cél (2025.09. hó - folyamatos.): Beruházáshoz közbeszerzés kiírása, kivitelezői megbízás adása Hosszú távú cél (2027.12.31.-): A gyermekek sportolási, egészséges életmódot célzó lehetőségei kibővülnek az intézményi keretek között. Megteremtődik az esélyegyenlőség Lajosmizse Óvodájának Rákóczi úti Tagintézményében.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	LOCAL AGENDA
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	---
Az intézkedés tartalma:	1. Pályázat eredményének figyelése, esetleges hiánypótlások teljesítése 3. Pályázat eredménye függvényében közbeszerzés kiírása és kivitelezési szerződés megkötése 4. Tornaszoba kialakítása és építése 5. Eszközök beszerzése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	A létesítmény kihasználtsága, használatuk gyakorisága.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Önkormányzati költségvetés; Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távú fenntarthatóság biztosítható
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	---
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

Cím:	Gyerekbarát szünidők
Leírás:	A gyermekek részére szabadidős és szünidei programok szervezése, a hasznos időtöltés kialakításával. Táborozási, szabadidős foglalkozások megszervezése.
Határidő*:	2028. 08. 31. (csütörtök)
Megjegyzések:	A megvalósítás folyamatos.
Az intézkedés felelőse*:	Polgármester, Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A fiatalok hasznos szabadidő eltöltése. A gyermekek számára biztosítani a megfelelő szabadidős tevékenységeket, táborozási lehetőségeket.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Gazdasági program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia
Az intézkedés tartalma:	Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtárában a meglévő táborok mellett hasznos szabadidős programok szervezése, a szülők és gyermekek megszólításával. Esetleg önkéntesek bevonása, pályázati támogatások igénybe vételével.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	A programokban részt vevő gyermekek száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Lajosmizse Város Önkormányzata Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az Önkormányzat intézménye által fenntartható.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	Nem releváns.
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

Cím:	„Játssz!, Sportolj! Kapcsolj ki! Lajosmizsén!"
Leírás:	Az aktív szabadidős tevékenységek lehetőségei rendkívül csekélyek, a zárt terű sportolási lehetőségek a jelenlegi sportcsarnokban korlátozottak.
Határidő*:	2027. 12. 31. (péntek)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse*:	Felelős: Polgármester
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A szabadidő eltöltésének, az egészséges életmód és a sportolás feltételeinek javítása a település területén. Rövid távú cél (2024.12.31.): A helyszín folyamatos karbantartása Közép távú cél (2026.09. hó - folyamatos.): A pályázattal összefüggő szükséges módosítások elvégzése Hosszú távú cél(2028.12.31.-): A gyermekek, felnőttek sportolási, egészséges életmódot célzó lehetőségei kibővülnek, méginkább élhető várossá válik Lajosmizse.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	A település gazdasági programjával összhangban lévő intézkedés
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	---
Az intézkedés tartalma:	Parkok, zöldterületek kialakítása, szabadidős eszközök köztéri elhelyezése, sportolási feltételek gazdagítása szabadtéri sporteszközökkel, új sportcsarnok építéssel, meglévő sportcsarnok fejlesztésével. Gördeszkás, és biciklis pálya építése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	A létesítmények kihasználtsága, használatuk gyakorisága.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Önkormányzati költségvetés; Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távú fenntarthatóság biztosítható
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	---
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

Cím:	Családanyák a munka világában
Leírás:	A GYES lejárta után az édesanyák elhelyezkedésének segítése, a munkába történő visszakerülés támogatása. Az édesanyák munkakeresésének elősegítése, megkönnyítése.
Határidő*:	2027. 12. 31. (péntek)
Megjegyzések:	Megvalósítás folyamatos
Az intézkedés felelőse*:	Polgármester, Lajosmizse Város Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény Család és Gyermekjóléti Szolgálata
Kategória:	III. A nők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Az édesanyák munkavállalásával a szegénység kialakulása mérséklődik. A gyermekek számára pozitív példa a szülők munkába járása. A munkanélküliek száma jelentősen csökken, a tartós munkanélküliek száma minimalizálódik.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Gazdasági Program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
Az intézkedés tartalma:	Munkalehetőségek gyűjtése helyben és Internetes időszakonkénti álláslista megküldése a feliratkozott személyek részére.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Munkanélküliek számának csökkenése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Személyi erőforrások szükségesek
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon önkormányzati forrásból fenntartható
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	Nincs együttműködés
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

Cím:	Idősen is aktívan
Leírás:	A már működő nyugdíjas klubok népszerűsítése, új nyugdíjas közösségek létrehozása, támogatása. Az egyedüllét, a céltalan mindennapok az időskori beszűkülés megakadályozása.
Határidő*:	2028. 01. 31. (hétfő)
Megjegyzések:	Megvalósítás folyamatos.
Az intézkedés felelőse*:	Polgármester, Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára
Kategória:	IV. Az idősek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Az elmagányosodás és az azzal járó mentális problémák megszűnnek. Az idősek számára szervezett közösségi programok, kirándulások, önkénteskedés révén aktív részeseivé válnak a társadalomnak.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Idősügyi Nemzeti Stratégia
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia,
Az intézkedés tartalma:	1. Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára megkereséssel él a helyben élő idősek felé. (2023.12.31.) 2. Meglévő szolgáltatásai népszerűsítésére további fórumokat keres (2024.05. hó) 3. Újabb kirándulások, Programok szervezése a már meglévő közösségek bevonásával (2027.12.31.) 4. Az új közösségek "életben tartása" , aktivitás fenntartása (2028.05. hó)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	A programokon részt vevők száma és az új közösségek száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Országos pályázatok Önkormányzati költségvetés Művelődési Ház költségvetés
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Önkormányzati Intézmény által fenntartható
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	Nem releváns
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

Cím:	A középületek és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése.
Leírás:	A középületek és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése. Az egyéb humán szolgáltatások esetében az akadálymentesítés nem önkormányzati hatáskör.
Határidő*:	2028. 12. 31. (vasárnap)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse*:	Polgármester, Önkormányzat
Kategória:	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövid távú cél: - Az önkormányzat - még nem akadálymentesített - intézményeinek komplex akadálymentesítése - Települési szintű szolgáltatások akadálymentességének felmérése. Középtávú cél: - Magánszektor érzékenyítése az akadálymentesség témájában. - Fogyatékosság területén működő civil szervezetek és a lakossági bevonása a tervezésbe. Hosszú távú cél: - Települési közszolgáltatások és egyéb humán szolgáltatások komplex akadálymentesítése Az egyetemes tervezés elveinek érvényesítése.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	---
Az intézkedés tartalma:	1. Akadálymentesítettség felmérésének összehangolása pályázatokkal 2. Komplex tervezési folyamat a felhasználók és a szolgáltatói oldal bevonásával. Pályázati források felkutatása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Akadálymentesítés kapcsán tett intézkedések száma Komplex akadálymentesített épületek száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Önkormányzati önerő, pályázati támogatás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Kockázatot jelent, hogy nem jelenik meg pályázat, azonban más pályázattal összefüggésben történhet vállalás e tekintetben is.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	---
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

Intézkedés: „Közlekedjünk biztonsággal” a kül- és belterületi utakon

Vissza

* Kötelező mező

Cím:	„Közlekedjünk biztonsággal” a kül- és belterületi utakon
Leírás:	A Lajosmizse Városban élők a közszolgáltatásokhoz való hozzáférését, mindennapi életvitelét nagy mértékben nehezíti a közlekedési lehetőségek elavultsága, a közúthálózat helyenként rossz állapota.
Határidő*:	2027. 12. 31. (péntek)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse*:	Felelős: Polgármester Önkormányzat
Kategória:	0. Település szintű probléma
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél: Az utak kiépítettsége, állapota, hiánya olyan körülmény ami nagy mértékben meghatározza a lakosság – valamennyi célcsoport – mindennapi életvitelét, lehetőségeit és biztonságát. A kiépített külterületi utak segítenek leküzdeni a tanyán élők izoláltságát. A belterületi utak egy része felújításra szorul és több esetben az útalap, vagy útburkolat hiánya is gondot jelent. A külterületi – főként a homokos részen – az időjárási viszonyok miatt (elhomokosodás) nehezen használhatóvá válnak. A csapadékvíz elvezetőkkel, közvilágítással és kamerarendszer kiépítésével még inkább biztonságosabbá válik a közlekedés a fogyatékkal élők, az idősek, a gyermekek, a mélyszegénységben élők és romák valamint a nők számára. A városközpont és a hozzá vezető közvetlen utcák vonatkozásában a közlekedés újragondolása rendkívül fontos, mint ahogyan a városközpont biztonságos megközelíthetősége is a kerékpáros forgalom előtt. Pl. piactér megközelítése, vasútállomás megközelítése
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Az intézkedés összhangban áll a Gazdasági Programban foglaltakkal.
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	---
Az intézkedés tartalma:	- 2024.05.31. közlekedési koncepció - 2025.12.31.: pályázat előkészítéséhez dokumentumok előkészítése, engedélyek beszerzése - 2028.12.31.: Beruházások megvalósítása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Lajosmizsén a közlekedés biztonságosabbá válik
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Állami költségvetés, önkormányzat költségvetése, lehetőség szerint pályázati források bevonása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távú fenntarthatóság biztosítható
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	---
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve

Lezárás: Nyitva

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása a országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Foglalkoztatási arányok javítása	Foglalkoztatási nehézségek; munkanélküliek jövedelmi helyzetének romlása	Munkanélküliek bevonása a közmunkaprogramokba foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, mezőgazdasági munkába bevonás lehetősége,	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Rövidebb i., hosszabb i. közfoglalk. pályázatok benyújtása, munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítése	Polgármester	2026. 11. 30.	rövid i., hosszabb i. pályázatok beszámolói	Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal humánerőforrása a pályázaton elnyert pénzügyi támogatás	Pályázat, pályázatban leírt fenntarthatósági szempontok alapján.	Pályázati tartalomtól függően együttműködés a Munkaügyi Központtal

2	„"Tiszta vizet mindenkinek, szennyvizet mindenkitől”	A vezetékes vízhálózat nem mindenhol kiépített, ahogyan a csatornahálózat sem. A meglévő vízhálózat rekonstrukciója szükséges.	A településen élő romák és mélyszegénységben élők lakásainak közművekkel, elsősorban vezetékes vízzel való ellátottságának és csatornahálózat kialakításának bővítése, ezáltal életkörülményeik, életminőségük javítása.	Lajosmizse Város Gazdasági Programja 2020-2025.; ITS-ben foglaltak LOCAL AGENDA	Nem releváns	1. Helyzetfelmérés db/lakás 2. Újonnan kialakításra kerülő utcák felmérése 3. Meglévő vezetékes ivóvízzel el nem látott utcák rangsorolása Rövid távú cél (2025.12.31.): Tényleges fejlesztési területek pontos felmérése Középtávú cél (2026.08.01. – folyamatos): Pályázati lehetőségek felmérése, Tervezési folyamatok előkészítése, helyszínek kijelölése Hosszú távú cél (2027.06.30.-): A hátrányos helyzetű körülmények között élő romák és mélyszegénység	Felelős: Polgármester	2027. 06. 30.	Lakhatással összefüggő krízishelyzetek számacsökken	Állami költségvetés Önkormányzat költségvetése Lehetőség szerint pályázati források bevonása	Hosszú távú fenntarthatóság biztosítható	Nem releváns

						ben élők életminősége javul, a pozitív szülői példákon keresztű a mintakövetés által javul a rendezett lakhatási körülmények között élő családok száma. Hozzájutnak az alapvető közszolgáltatás okhoz (vezetékes víz) kialakul igényük.						
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Gyerekbarát szünidők	A gyermekek részére szabadidős és szünidei programok szervezése, a hasznos időtöltés kialakításával	Gyermekek számára biztosítani a megfelelő szabadidős tevékenységeket, táborozási lehetőségeket	Gazdasági program	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Lajosmizse Város Művelődési háza és Könyvtárában a meglévő táborok mellett hasznos szabadidős programok szervezése, a szülők és a gyermekek megszólításával	Polgármester, Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára,	2028. 08. 31.	A programokban részt vevő gyermekek száma.	Lajosmizse Város Önkormányzata Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára Pályázati forrás.	Az Önkormányzat által fenntartható.	Nem releváns

2	„Játssz!, Sportolj! Kapcsolj ki! Lajosmizsén!”	Az aktív szabadidős tevékenységek lehetőségei rendkívül csekélyek, a zárt terű sportolási lehetőségek a jelenlegi sportcsarnokban korlátozottak.	A szabadidő eltöltésének, az egészséges életmód és a sportolás feltételeinek javítása a település területén.Rövid távú cél (2024.12.31.): A helyszín folyamatos karbantartása Közép távú cél (2026.09. hó - folyamatos.): A pályázattal összefüggő szükséges módosítások elvégzése Hosszú távú cél(2028.12.31.-): A gyermekek, felnőttek sportolási, egészséges életmódot célzó lehetőségei kibővülnek, méginkább élhető várossá válik Lajosmizse.	A település gazdasági programjával összhangban lévő intézkedés	Nem releváns	Parkok, zöldterületek kialakítása, szabadidős eszközök köztéri elhelyezése, sportolási feltételek gazdagítása szabadtéri sporteszközökkel, új sportcsarnok építéssel, meglévő sportcsarnok fejlesztésével. Gördeszkás, és biciklis pálya építése.	Felelős: Polgármester	2027. 12. 31.	A létesítmények kihasználtsága, használatuk gyakorisága	Önkormányzati költségvetés; Pályázati forrás	Hosszú távú fenntarthatóság biztosítható	Nem releváns

3	„Rúgd! Húzd! Ugorj! a Rákóczi utcai oviban!”	A Meseréti Óvoda Rákóczi utcai tagintézményében a gyermekek nagymozgásos foglalkozásaihoz nincs tornaszoba, amely megfelelő helyet biztosítana.	A Meseréti Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Rákóczi utcai Tagintézményében az oda járó gyermekek részére tornaszoba építése és az ahhoz szükséges berendezések beszerzése a hátrány megszüntetése érdekében. Rövid távú cél (2024.05.31.): Pályázattal összefüggő esetleges hiánypótlások teljesítése, pályázat elbírálásának figyelése Közép távú cél (2025.09. hó - folyamatos.): Beruházáshoz közbeszerzés kiírása, kivitelezői megbízás adása	LOCAL AGENDA	Nem releváns	1. Pályázat eredménynének figyelése, esetleges hiánypótlások teljesítése 2. Pályázatok eredménye függvényében közbeszerzés kiírása és kivitelezési szerződés megkötése 3. Tornaszoba kialakítása és építése 4. Eszközök beszerzése	Felelős: Polgármester	2027. 12. 31.	A létesítmény kihasználtsága, használatuk gyakorisága.	Önkormányzati költségvetés; Pályázati forrás	Hosszú távú fenntarthatóság biztosítható	Nem releváns

			Hosszú távú cél (2027.12.31.-): A gyermekek sportolási, egészséges életmódot célzó lehetőségei kibővülnek az intézményi keretek között. Megteremtődik az esélyegyenlőség Lajosmizse Óvodájának Rákóczi úti Tagintézményében.									
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Családanyák a munka világában	A GYES lejárta után nehéz az édesanyák elhelyezkedésének segítése, munkába történő visszakerülés támogatása. Az édesanyák munkakeresésének elősegítése, megkönnyítése	Az édesanyák munkavállalásával a szegénység kialakulása mérséklődik. A gyermekek számára pozitív példa a szülők munkába járása. A munkanélküliek száma jelentősen csökken, a tartós munkanélküliek száma	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia,	Munkalehetőségek gyűjtése helyben és internetes időszakonkénti álláslista megküldése a feliratkozott személyek részére.Internetes – időszakonkénti – állás lista megküldése a feliratkozott személyeknek az aktuális	Polgármester, Családsegítő Szolgálat	2027. 12. 31.	Munkanélküliek számának csökkenése	Személyi erőforrások szükségesek.	Hosszú távon, önkormányzati forrásból fenntartható	Nincs együtt működés

			minimalizálódik.			környékbeli állásokról.						
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	„Idősen is aktívan”	Az elmagányosodás és az azzal járó mentális problémák	A már működő nyugdíjas klubok népszerűsítése, új nyugdíjas közösségek létrehozása Az elmagányosodás és az azzal járó mentális problémák megszűnnek. Az idősek számára szervezett közösségi programok, kirándulások, önkénteskedés révén aktív részeseivé válnak a társadalomnak.	Idősügyi Nemzeti Stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	1.Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára megkereséssel él a helyben élő idősek felé (2023.12.31.) 2.Meglévő szolgáltatásai népszerűsítésére további fórumokat kreres (2024.05. hó) 3.Újabb kirándulások, Programok szervezés a már meglévő közösségek bevonásával (2027.12.31.) 4. Az új közösségek „életben tartása”, aktivitás fenntartása (2028.05. hó)	Polgármester, Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára	2028.01.31.	A programokon részt vevők száma és az új közösségek száma	Országos pályázatok, Önkormányzati költségvetés, Művelődési Ház költségvetés	Önkormányzati intézmény által fenntartható.	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												

1	A középületek és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése.	A középületek és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése. Az egyéb humán szolgáltatások esetében az akadálymentesít és nem önkormányzati hatáskör.	Rövid távú cél: - Az önkormányzat – még nem akadálymentesített – intézményeinek komplex akadálymentesítése - Települési szintű szolgáltatások akadálymentességének felmérése. Középtávú cél: - Magánszektor érzékenyítése az akadálymentesség témájában. - Fogyatékosság területén működő civil szervezetek és a lakossági bevonása a tervezésbe. Hosszú távú cél: - Települési közszolgáltatások és egyéb humán szolgáltatások komplex akadálymentesítése Az egyetemes tervezés elveinek érvényesítése.		Nem releváns	1. Akadálymentesítettség felmérése 2. Komplex tervezési folyamat a felhasználók és a szolgáltatói oldal bevonásával. Pályázati források felkutatása	Polgármester, Önkormányzat	2028. 12. 31.	Akadálymentesítés kapcsán tett intézkedések száma Komplex akadálymentesített épületek száma	Önkormányzati önerő, pályázati támogatás	Kockázatot jelent, hogy nem jelenik meg pályázat, azonban más pályázattal összefüggésben történhet vállalás e tekintetben is.	Nem releváns
VI. Település szintű probléma												

1.	„Közlekedjünk biztonsággal” a kül- és belterületi utakon	A közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, mindennapi életvitelt nagy mértékben nehezíti a közlekedési lehetőségek elavultsága, a a közúthálózat helyenként rossz állapota	Általános cél: Az utak kiépítettsége, állapota, hiánya olyan körülmény ami nagy mértékben meghatározza a lakosság – valamennyi célcsoportot érintően – mindennapi életvitelt, lehetőségeket és biztonságot. A kiépített külterületi utak segítenek leküzdeni a tanyán élők izoláltságát. A belterületi utak egy része felújításra szorul és több esetben az útalap, vagy útburkolat hiánya is gondot jelent. A külterületi – főként a homokos részen – az időjárási viszonyok miatt (elhomokosodás) nehezen használhatóvá válnak. A	Az intézkedés összhangban áll az a Gazdasági Programban foglaltakkal.	Nem releváns	- 2024.05.31. közlekedési koncepció - 2025.12.31. hó: pályázat előkészítéséhez dokumentumok előkészítése, engedélyek beszerzése 2028.12.31.: Beruházások megvalósítása	Felelős: Polgármester, Önkormányzat	2027. 12. 31.	Lajosmizsén a közlekedés biztonságosabbá válik	Állami költségvetés, önkormányzat költségvetése, lehetőség szerint pályázati források bevonása.	Hosszú távú fenntarthatóság biztosítható	Nem releváns

			csapadékvíz elvezetőkkel, közvilágítással és kamerarendszer kiépítésével még inkább biztonságosabbá válik a közlekedés. A városközpont és a hozzá vezető közvetlen utcák vonatkozásában a közlekedés újragondolása rendkívül fontos, mint ahogyan a városközpont biztonságos megközelíthetősége is a kerékpáros forgalom előtt. Pl. piactér megközelítése, vasútállomás megközelítése									

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására felülvizsgálatonként tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a város közösségi felülete áll rendelkezésre. Az eredményekre

felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.
Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Lajosmizse Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént.

II. A Lajosmizse Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját Lajosmizse Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata áttekintette és …….. határozatával elfogadásra javasolta.

II. Ezt követően Lajosmizse Város Önkormányzatának képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát megvitatta és ……../2025.(VI.29.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- Lajosmizse Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének elfogadó határozat-kivonata
- Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének elfogadó határozat kivonata

Lajosmizse, 2025. ……...

Fekete Zsolt
polgármester